

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Financování florbalových klubů v Moravskoslezském kraji
Floorball Clubs Financing in the Moravian – Silesian Region

Student: Bc. Zuzana Bartusková

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. Ing. Jan Novotný, CSc.

Ostrava 2011

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně přílohy č. 1, 2, 3 vypracovala samostatně.
Přílohy č. 4, 5 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila z uvedených zdrojů.

V Ostravě dne 29. 4. 2011

.....

Bc.Zuzana Bartusková

Poděkování

Děkuji panu Doc. PhDr. Ing. Janu Novotnému, CSc. za cenné připomínky, odporné rady a konzultace, kterými přispěl k vypracování této diplomové práce. Dále děkuji florbalovým klubům FBC Vikings Kopřivnice, Torpedo Havířov a FBC Ostrava za veškeré poskytnuté materiály a spolupráci.

Resumé

Téma: Financování florbalových klubů v Moravskoslezském kraji

Autor diplomové práce: Bc. Zuzana Bartusková

Cílem práce je zjistit z jakých zdrojů jsou financovány florbalové kluby FBC Vikings Kopřivnice, Torpedo Havířov, FBC Ostrava, které se liší svou velikostí a úrovní soutěží, které hrají a porovnat jejich financování. Dílčími cíly je navrhnout opatření pro zlepšení jejich finanční situace a u FBC Ostrava vypočítat dobu návratnosti investice.

Teoretická část se zabývá vymezením pojmů finanční řízení a plánování, investice, dále možnosti získávání finančních zdrojů ve sportu, sport a jeho organizace v ČR, florbal jeho historie a pravidla, rozhovor, práce s dokumenty, management, sportovní management, sportovní manažer, marketing, sportovní marketing.

V praktické části jsem charakterizovala konkrétní zdroje financování v jednotlivých klubech. Zjištěné poznatky jsem vyhodnotila a porovnála finanční situace klubů, poté jsem navrhla opatření na zlepšení těchto situací a zajímala se o názory na profesionalismus florbalu, čímž bylo cílů dosaženo.

Resumé

Topic: Floorball Clubs Financing in the Moravian – Silesian Region

Author: Bc. Zuzana Bartusková

The goal of this thesis is to find out what resources are funded floorball clubs FBC Kopřivnice, Torpedo Havířov and FBC Ostrava. They are difference in size, level of competition and compare their financing. Partial goals is to propose measures to improve their financial situation and calculate playback time investment of FBC Ostrava.

The teoretical part deals with defining ideas of financial management, planning and investment, possibility of financing in sport, sport and their organizations in the Czech Republic, floorball, history and floorball rules, interview, work with documents, management, sport management, sport manager, marketing, sport marketing.

In the practical part I characterized the a particular funding resources for each clubs. Identified knowledge I've analyzed and compared the financial situation of clubs. Then I proposed measures to improve these situations and I was interested about views on professionalism floorball. All the goals were met.

OBSAH

1. ÚVOD.....	7
2. TEORETICKÝ ÚVOD DO PROBLEMATIKY	9
2.1. Financování sportu	9
2.1.1. Finanční řízení.....	9
2.1.2. Finanční plánování	9
2.1.3. Investice	10
2.2. Možnosti financování sportovních klubů v ČR	11
2.2.1. Zdroje financování z veřejných rozpočtů	12
2.2.2. Zdroje financování od zastřešující sportovní organizace	14
2.2.3. Zdroje financování z podnikatelské činnosti sportovní klubu	14
2.2.4. Zdroje financování ze samotného chodu sportovního klubu	15
2.2.5. Sponzoring	17
2.2.6. Další zdroje financování ve sportu.....	18
2.3. Sport a jeho organizace v ČR.....	20
2.4. Florbal.....	23
2.4.1. Historie florbalu	23
2.4.2. Pravidla florbalu.....	25
2.4.3. Organizace florbalu v ČR	28
2.5. Metodologická část.....	30
2.5.1. Rozhovor.....	30
2.5.2. Práce s dokumenty	31
2.6. Ostatní pojmy	32
2.6.1. Management.....	32
2.6.2. Marketing.....	33
3. FINANCOVÁNÍ VYBRANÝCH FLORBALOVÝCH KLUBŮ.....	35
3.1. Financování florbalu v ČR.....	35
3.2. FBC Kopřivnice	37
3.2.1. Základní údaje klubu	37
3.2.2. Organizace v klubu.....	37
3.2.3. Historie a úspěchy klubu	39
3.2.4. Financování klubu	40
3.3. Torpedo Havířov	45

3.3.1.	Základní údaje klubu	45
3.3.2.	Organizace v klubu	45
3.3.3.	Historie a úspěchy klubu	46
3.3.4.	Financování klubu	48
3.4.	FBC Ostrava	53
3.4.1.	Základní údaje klubu	53
3.4.2.	Organizace v klubu	53
3.4.3.	Historie a úspěchy klubu	55
3.4.4.	Financování klubu	56
3.4.5.	Investice klubu	60
4.	VÝSLEDKY ŠETŘENÍ, DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ FINANČNÍ SITUACE	62
4.1.	Porovnání financování v jednotlivých klubech	62
4.2.	Profesionalismus florbalu v ČR	65
4.3.	Doporučení	66
5.	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
	SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	71
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1. ÚVOD

Finance jsou jedním z významných prostředků, který umožňuje efektivně a racionálně rozhodnout a také řídit ekonomické a finanční procesy, jak na mikroúrovni, tak i na makroúrovni. Finanční řízení a rozhodování je součástí všech aktivit nejen podnikového organismu. Plní nezastupitelnou roli v rámci celkového řízení a rozhodování, je základem pro strategické a dlouhodobé cíle a pro určování základních směrů vývoje a rozdělování finančních zdrojů. Finanční řízení a rozhodování se v dnešní době už netýká pouze výrobních a jiných podniků, ale také sportu. Navíc poslední roky jsou finance potřeba nejen u profesionálních sportů, ale zasahují i do amatérských a to i na nižších úrovních soutěží. Příkladem takového sportu je florbal.

V 90. letech 20. století přišla do ČR celá řada nových sportů, mezi nimi i florbal. Ten je v současnosti nejrychleji se rozvíjejícím sportem u nás a zároveň jeden z nejprogresivnějších na světě. Členská základna se každoročně velmi rychle rozrůstá, dnes čítá něco kolem 58 000 registrovaných hráčů v ČR a dostává se mezi tradiční sporty jako je fotbal a hokej. Ve Švédsku a Finsku již dokonce počet florbalistů překonal základnu ledního hokeje. Mezinárodní florbalová federace sdružuje přibližně 50 zemí od Finska přes Pákistán a Malajsii až po USA. Florbalu se, za dvacet let působnosti v ČR, dostává stále větší popularity i finančních prostředků a také bývá často v hledáčku televizních kamer.

Cílem mé diplomové práce je porovnat financování vybraných florbalových klubů, dle různých úrovní soutěží a velikosti těchto klubů. Dílčím cílem je navrhnout opatření pro zlepšení finanční situace vybraných klubů, u FBC Ostrava vypočítat dobu návratnosti investice.

Pro práci jsem si vybrala tři florbalové kluby z Moravskoslezského kraje. Prvním je klub z menšího města, který funguje od roku 1999, je účastníkem třetí nejvyšší mužské soutěže a podle počtu členské základny se řadí mezi menší kluby, je jím FBC Vikings Kopřivnice. Druhým klubem je Torpedo Havířov, vzniklý v roce 1995, dlouholetý účastník nejvyšší soutěže, kterému se v posledních letech nedařilo a sestoupil do druhé nejvyšší ligy. Největším a nejstarším klubem, tradičním účastníkem nejvyšší soutěže, který se snaží vytvářet nejlepší podmínky a stránku finančního zajištění bere profesionálně je klub FBC Ostrava.

První část diplomové práce tvoří teoretické vymezení obecných pojmů z oblasti finančního řízení a investic, dále uvedení možnosti financování sportovních klubů v ČR, pojmy typu sponzoring, sport, florbal, pravidla florbalu, marketing, management. Druhou, praktickou část, tvoří samotná analýza v jednotlivých florbalových klubech, z jakých zdrojů získávají finanční prostředky, dále vyhodnocení zjištěných výsledů a porovnání klubů, otázka profesionalismu. Na základě získaných poznatků následně vytvořím návrhy pro případné zlepšení finanční situace ve florbalových klubech.

2. TEORETICKÝ ÚVOD DO PROBLEMATIKY

2.1. Financování sportu

2.1.1. Finanční řízení

„**Finanční řízení** podniku znamená efektivní řízení peněžních prostředků vložených do podnikání, tj. jejich získání a zhodnocení. Schopnost a vůle efektivně řídit peněžní prostředky je základní podmínkou pro dosažení podnikatelského úspěchu.“¹ [12]

Nedostatek peněžních prostředků signalizuje závažné problémy, jelikož peněžní prostředky podniku zajišťují a umožňují založení, provoz a rozvoj podniku, má se tím na mysli:

- nákup dlouhodobého i oběžného majetku,
- nákup řídicí a výkonné práce,
- průběžnou úhradu závazků,
- úhradu daní,
- výplata osobních důchodů vlastníků podniku.

Finanční řízení je integrujícím článkem podnikového managementu. Úkolem tohoto řízení je zajistit dosažení primárního cíle podniku prostřednictvím plnění dílčích cílů s přihlédnutím k zájmům všech zúčastněných subjektů.

2.1.2. Finanční plánování

Finanční plán je sestavován na základě dílčích plánů podnikových činností, které se dále převádí do hodnotového vyjádření. Dílčí plány podporují plnění podnikových cílů. Plány podnikových činností musí být vzájemně propojeny.

Základní struktura dílčích plánů:

- plán prodeje,
- plán nákupu,
- plán lidských zdrojů,
- plán výroby,

¹ ŠIMAN, J; PETERA, P. *Financování podnikatelských subjektů*. Praha 2010, str.15 [12]

- plán oprav a údržby majetku,
- plán investic do rozšíření, obnovy nebo modernizace majetku.

Finanční plánování prognózuje budoucí vývoj podniku v konfrontaci s jeho cíly, aktuálním stavem, trhem, konkurencí, legislativou apod. Modeluje budoucí stavy podniku, které může management za předpokladu aktivního, systematického a racionálního jednání, finančního řízení a rozhodování dosáhnout.

Z časového hlediska se finanční plány rozlišují na:

- dlouhodobé, tj. strategické finanční plány sestavované na více než 1 rok,
- krátkodobé finanční plány sestavované na maximálně 1 rok, obvykle v měsíčním členění.

Přínosy finančního plánování:

- zpracování strategie a taktiky vedoucí k dosažení cílů,
- pravidelné zpracování analýz vnějších i vnitřních podmínek pro podnikání a preventivní reakce managementu na ně, to znamená předcházení problémům,
- minimalizaci riskantního jednání managementu, např. odhalení případných negativních jevů v budoucnosti, které plynou z optimistických, nereálných předpokladů budoucích výsledků,
- modelování dopadů současných rozhodnutí managementu do budoucnosti v číselném vyjádření,
- zjištění věcného a peněžního souladu dílčích podnikových plánů a podnikových činností,
- odstranění popř. minimalizaci komunikačních bariér uvnitř podniku, a další.

2.1.3. Investice

Z makroekonomického hlediska lze investice charakterizovat jako použití úspor k výrobě kapitálových statků, k vývoji technologií a k získání lidského kapitálu. Znamenají dnešní obětování hodnoty za účelem získání budoucí hodnoty. Představují rozdíl mezi hrubým domácím produktem a součtem spotřeby, veřejných výdajů a čistých vývozů.

Hrubé investice – představují přírůstek investičních statků (majetku) za dané období.

Čisté investice – jsou to hrubé investice, snížené o znehodnocení kapitálu.

Investice podniku – jako účetní a finanční kategorie jsou rozsáhlejší peněžní výdaje, očekává se jejich přeměna na budoucí peněžní příjmy během příštího časového úseku. Rozsáhlost takových výdajů je dána právní normou, časový úsek je dán hranicí 1 roku. V ČR se rozlišují investice hmotné, nehmotné a finanční. [13]

2.2. Možnosti financování sportovních klubů v ČR

Většina sportovních organizací má formu občanského sdružení, které je příkladem organizace s veřejně prospěšnou činností, to znamená, že sportovní organizace jsou typem neziskových organizací. Nezisková organizace je subjekt, jenž nebyl založen za účelem podnikání, ale žádný předpis neuvádí, že by nemohl provozovat podnikatelskou činnost. Musí být však splněna podmínka podnikání, což je soustavná činnost prováděná samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosahování zisku. Rozhodující je, za jakým účelem byl subjekt založen, to je posuzováno podle zakládacího dokumentu. Některé neziskové organizace např. politické strany, nadace mají zákonem zakázáno podnikání, naopak třeba občanská sdružení mají možnost podnikat za určitých podmínek.

Za organizace s veřejně prospěšnou činností se považují:

- zájmová sdružení právnických osob,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- politické strany a hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- nadace,
- nadační fondy,
- obecně prospěšné činnosti,
- obce,
- okresní úřady,
- rozpočtové a příspěvkové organizace,
- státní fondy. [5]

Tělovýchovné jednoty (TJ) a sportovní kluby (SK) ve formě občanských sdružení využívají neplacenou dobrovolnou práci svých členů. Klasická podniková ekonomie a účetnictví

používá hledisko původu zdroje a pak se hovoří o vlastních a cizích zdrojích. Daně rozlišují příjmy z hlavní činnosti a vedlejší činnosti, nebo-li daňové a nedaňové příjmy. U neziskových organizací, kam TJ a SK většinou patří, se používá hledisko samofinancování. Zde se rozeznávají zdroje získané, vytvořené vlastní činností klubu, a ty, které pro svou činnost získává z jiných, cizích zdrojů mimo sportovní prostředí. Tyto zdroje jsou značně nestabilní a s jejich využíváním je spojeno určité riziko. Pokud se TJ a SK převážně orientují na tyto zdroje, pak je neustále ohrožena jejich existence.

2.2.1. Zdroje financování z veřejných rozpočtů

1. Státní rozpočet

Státní rozpočet je nejvyšší typ veřejného rozpočtu. Každý rok je schvalován parlamentem a jeho konkrétní skladba je upravena zákonem o státním rozpočtu.

Příjmy státního rozpočtu:

- daně, pojistné na sociální zabezpečení,
- cla, příjmy z činností organizačních složek státu,
- odvody příspěvkových organizací,
- odvody zbývajících zisků České národní banky,
- správní a soudní poplatky,
- splátky návratných finančních výpomocí,
- příjmy z prodeje a pronájmu majetku ČR,
- další příjmy.

Výdaje státního rozpočtu:

- na činnost organizačních složek státu,
- příspěvky na provoz a dotace na financování programů a akcí příspěvkovým organizacím,
- dávky důchodového a nemocenského pojištění, státní sociální podpory, sociální péče a ostatní sociální dávky,
- výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti,
- dotace a návratné finanční výpomoci územním samostatným celkům na jinou než podnikatelskou činnost, právníkům a fyzickým osobám na podnikatelskou činnost,
- dotace občanským sdružením a politickým stranám,
- další výdaje stanovené zákonem.

Vztahy sportovní organizace ke státnímu rozpočtu mohou být dvojí povahy:

- a) vztahy, z nichž vyplývají příjmy státního rozpočtu vzhledem ke sportovním organizacím:
 - daňové povinnosti sportovních organizací,
 - splátky návratných finančních výpomocí,
 - platby za používání státního majetku,
 - další splátky vyplývající ze zákona.
- b) vztahy, z nichž vyplývají výdaje státního rozpočtu vzhledem ke sportovním organizacím:
 - dotace občanským sdružením.

Příspěvky

Jsou účelově vymezený, je možné je poskytnout pouze fyzickým osobám. Příjemce nemá povinnost po použití prostředků dokládat naplnění účelu, ten je obecně známý z daných skutečností.

Dotace

Jedná se o peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktivit, nebo národního fondu poskytované právnickým, či fyzickým osobám na stanovený účel. Po použití těchto prostředků je organizace povinna doložit přehled o čerpání a použití prostředků. Nepoužité prostředky je povinna vrátit. U sportovních organizací se ve většině případů jedná o dotace. Jde tedy o účelové dotace, realizované přes vypsání vládní programy státní podpory sportu. Přímo TJ se týká část programů věnovaných investicím do sportovních zařízení a částečného krytí nákladů na provoz a údržbu sportovních zařízení.

2. Rozpočet kraje

V krajích jsou zřízeny výbory pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost, v jejichž kompetenci je poskytování dotací v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu. Rada kraje může rozhodnout o poskytnutí dotace občanským sdružením působícím ve sportu a tělovýchově na jeden kalendářní rok.

3. Rozpočet města nebo obce

Tento rozpočet je svým charakterem nejbližší sportovním organizacím na úrovni sportovních klubů. Zákon o obcích vymezuje řadu pravomocí, kterými může obec výrazně

ovlivnit činnost sportovních organizací na svém území. Rozpočet obce je pro sportovní organizaci významným a nejdostupnějším finančním zdrojem. Žádný právní předpis však neukládá obci konkrétní povinnost finančně podporovat rozvoj tělovýchovy a sportu. Sportovní manažeři a činovníci sportovních klubů, by měli přesvědčit obecní orgány, že investice do tělovýchovy a sportu je investicí dlouholetou, ale velmi významnou, týká-li se dětí a mládeže.

Prostředky z veřejných rozpočtů jsou rozděleny do sportovních organizací zejména na:

- zabezpečení sportovní reprezentace,
- zabezpečení sportovních center mládeže,
- zabezpečení veřejně prospěšných programů v oblasti sportu (sportovní talent, sport a škola, sport zdravotně postižených, sport pro všechny atd.),
- investice do sportovních zařízení,
- podpora tělovýchovných a sportovních akcí různého charakteru. [5]

2.2.2. Zdroje financování od zastřešující sportovní organizace

V ČR oproti Evropě je zvláštností, že zastřešující organizace typu Český svaz tělesné výchovy (dále ČSTV), Sokol, atd. jsou spoluvlastníci loterijní společnosti SAZKA a.s. a díky tomu disponují vlastním finančním zdrojem nezávislým na jiných subjektech. To umožňuje poskytovat příspěvky nižším článkům, jak na hlavní činnost spojenou s placením administrativního aparátu, tak i na údržbu a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení.

2.2.3. Zdroje financování z podnikatelské činnosti sportovní klubu

Podnikání je soustavná, samostatná činnost provozovaná podnikatelem vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost, za účelem dosahování zisku. Většina sportovních klubů si přivydělává a splňuje první čtyři znaky podnikatelské činnosti. Otázkou je poslední znak – dosahování zisku. Sportovní organizace jsou neziskové, vytvořené za jiný účelem než je dosahování zisku. Případnou výdělečnou činností se sportovní organizace snaží o finanční soběstačnost tak, aby co nejméně byly závislé na dotacích z veřejných rozpočtů. Proto stále více občanských sdružení ve sportu vytváří obchodní společnosti, nejčastěji s.r.o. nebo a.s..

Nejčastější typy podnikatelské činností sportovních organizací:

1. Reklamní služby

Tato výdělečná činnost spočívá v prodeji sportu jako prostředku k propagaci komerčních subjektů a jejich produktů.

2. Pronájmy, nájemní smlouvy

Jedná se o finance získané pronájmem sportoviště jiné organizaci. V ČR jsou 2/3 všech sportovních zařízení v majetku TJ a SK.

3. Prodej propagačního materiálu

V českých podmínkách je tato aktivita ekonomicky zajímavá jen u nejpobulárnějších sportů. Komerční úspěch je dán dlouholetou tradicí a úrovní soutěže jakou klubové družstvo hraje. Hojně se využívá i při pořádání sportovních akcí jako jsou MS, ME a dalších. Zde je však pořadatelem zpravidla sportovní svaz, který tyto příjmy získává. Prodávají se zejména vlaječky, odznaky, plakáty, dresy, trika, knihy apod.

4. Pořádání akcí zábavného charakteru

Sportovní kluby pořádají plesy, zábavy, diskotéky, různé rekreačně-sportovní akce apod. Sport zde zpravidla nebývá hlavní náplní akce.

5. Organizování a realizace sportovních kursů a tréninkových táborů.

Těchto akcí se mohou zúčastnit nečlenové klubu, kteří po zaplacení účastnického poplatku absolvují předem daný počet lekcí, který by měl být stanoven tak, aby si účastníci osvojili základní dovednosti. Tréninkové tábory jsou rovněž určeny nečlenům a především mládeži, mohou být letní i zimní.

6. Prodej občerstvení, poskytování hostinských a poradenských služeb

7. Prodej sportovního zboží a služeb

8. Poskytování služeb v oblasti regenerace (sauna, masáž, apod.) a další.

2.2.4. Zdroje financování ze samotného chodu sportovního klubu

Sportovní klub, aby mohl řádně fungovat, vykonává řadu činností, které jsou nutné pro běžný chod klubu. Tyto činnosti, které jsou běžné v každé sportovní organizaci ať už při pořádání sportovních závodů, nebo při administrativě, mohou sportovnímu klubu také přinášet jisté finanční zdroje.

1. Členské příspěvky

Příspěvky členů klubu se využívají v TJ a SK tradičně, lze je členit na tři základní skupiny:

- **Zápisné** – platí se pouze jedenkrát při vstupu nového člena do TJ nebo SK, je to poplatek za evidenci.
- **Členské příspěvky** – platí se jedenkrát ročně.
- **Oddílové příspěvky** – mohou se platit jedenkrát měsíčně, často se platí jednou ročně, slouží k financování činnosti oddílu.

Stanovení výše členských příspěvků určuje a schvaluje valná hromada. Rozdíl ve výši příspěvků je jednak mezi jednotlivými zastřešujícími organizacemi, a jednak podle jednotlivých sportovních odvětví, záleží na tom, jsou-li více či méně finančně náročné. Diferenciace jsou i mezi jednotlivými regiony. V TJ a SK se vyskytují také členové, kteří již aktivně nesportují, ale stále jsou členy a platí příspěvky.

2. Vstupné na sportovní akce

Jedná se o jeden z tradičních peněžních zdrojů, které TJ a SK využívají. V českých poměrech je významným příjmem především u tradičních sportů, jako je lední hokej, fotbal. Výše ceny vstupného je závislá na úrovni soutěže jakou daný sportovní klub hraje. Vstupné podléhá zdanění, proto je pro malé vesnické kluby vhodné využívat principu dobrovolného vstupného, u kterého existuje možnost daňového osvobození.

3. Startovné

Využívá se buď v individuálních sportech, nebo na několikadenních turnajích, kterých se zúčastňuje více družstev. Tyto peněžní prostředky pak slouží organizátorovi z převážné části k pokrytí nákladů spojených s pořádáním sportovní akce.

4. Příjmy plynoucí z odstupného, výchovného a hostování

Tyto příjmy jsou nejčastější formou získávání finančních prostředků sportovními organizacemi. V praxi se vyskytují tři základní typy vztahů mezi dvěma sportovními organizacemi:

- **Odstupné** – jeden klub odstoupí své postavení smluvní strany jinému klubu a za to obdrží finanční odměnu, jejíž výše je stanovena dohodou.

- **Výchovné** – je vypláceno na základě vnitřních předpisů sportovní asociace při schváleném přestupu sportovce minimálně výkonnostní úrovně. Jde o paušální náhradu za výdaje spojené s výchovou sportovce.
- **Hostování** – dočasné poskytnutí sportovce jiné sportovní organizaci za úplatu.

2.2.5. Sponzoring

Sportovní sponzoring je partnerský vztah mezi firmou a sportem, přičemž dochází k uspokojování zájmů obou zúčastněných stran. Je to specifická vazba mezi sponzorem a sponzorovaným, kdy peněžní, věcné prostředky a služby se dávají k dispozici osobám a organizacím působícím ve sportu. Sponzor očekává za peníze, věcné prostředky, služby od sponzorovaného jasně formulované protislужby, např. šíření reklamy týkající se firmy nebo jejich produktů. Sponzoring se však od reklamy, kdy plátce reklamy sleduje úmysl přímo propagovat své podnikatelské aktivity. Naproti tomu účelem sponzoringu je spíše vytvoření kladného obrazu podnikatelského subjektu u veřejnosti. V současnosti je preferován tzv. *business sponzoring*, kde nejde o finanční a materiální podporu sponzorovanému, ale sponzor očekává přímý obchodní přínos formou nových obchodních kontraktů.

Sponzorský balíček je také v současné době hojně využíván. Je písemně dokumentován a doložen určitou cenou. Specifikace rozsahu a úrovně nabízených výkonů sportovním klubem za poskytnutí finančních prostředků ze strany sponzora. Ceny se mění v závislosti na velikosti sportovního klubu, akce, rozsahu, počtu zúčastněných sponzorů apod. Tento písemný dokument musí obsahovat formu a typ sponzoringu, délku spolupráce, částku či materiální přínosy sponzorování, formy reklamy a možnosti prezentace partnera.

Typy sponzoringu ve sportu

Dle podílu sponzora na celkovém objemu příspěvků:

- **Exkluzivní sponzor** – „oficiální sponzor“, za vysokou cenu přejímá sponzor veškeré protislужby.
- **Hlavní a vedlejší sponzor** – hlavní přejímá nejdražší a nejatraktivnější protislужby, vedlejší méně atraktivní reklamní možnosti.
- **Kooperační sponzor** – protislужby jsou rozděleny mezi větší počet různých sponzorů, využívá se různých dob platnosti sponzorských smluv.

Někteří sponzoři jsou se sportem těsně spjati nabídkou svých produktů a služeb, jiní mohou být z nesportovního odvětví a sponzoring využívají jako komunikační nástroj.

Formy sponzoringu

1. Sponzorování jednotlivých sportovců

Tato forma je nejvíce rozšířená ve vrcholovém sportu. Osobnosti sportovců jsou garanty kvality a úspěchu. Sponzorská smlouva obsahuje právo provádět reklamu produktů firmy za pomoci vyobrazení sportovce, jiná opatření za účelem podpory prodeje např. autogramiády, akce pro spotřebitele, předvádění výrobků a další. Sportovec dostává finanční podpory i jistou materiální pomoc, jakou je oblečení, náčiní atd.

2. Sponzorování sportovních týmů

Jedná se o formu sponzoringu, která přešla od vrcholového k výkonnostnímu sportu a ke sportu pro všechny. Sponzor poskytuje finance, sportovní vybavení a sponzorovaný tým nabízí např. reklamu na dresech.

3. Sponzorování sportovních akcí

Tento typ nabízí širokou škálu možností, které lze nabídnout sponzorovi. Jedná se o reklamu v programovém sešitu, reklamu na vstupenkách, mantinelech apod.

4. Sponzorování sportovních klubů

Tato forma nabízí velké množství protivýkonů, neboť sportovní klub disponuje jak jednotlivci, tak i sportovními družstvy a také pořádá různé sportovní akce.

5. Sponzorování sportovních institucí

Jsou zde myšleny svazy, federace, ale také Národní olympijský výbor. Tento typ nabízí sponzorovi širokou škálu možností propagace.

2.2.6. Další zdroje financování ve sportu

Sportovní kluby nebo organizace mohou využívat ještě další zdroje financování, které se k nim dostávají velmi nepravidelně, jednorázově nebo těchto zdrojů vůbec nevyužívají.

1. Dary

Členové klubu, TJ i další příznivci mohou věnovat dary klubu, ale bez nároku na protislužbu. Dárci často bývají dlouholetí, či bývali členové, kteří mají hluboký osobní vztah k SK, TJ. Dary jsou ve formě peněžní i nepeněžní. Také nadace a nadační fondy poskytují dary.

2. Patronáty

Tato forma se často vyskytuje zejména u velkých firem, ty věnují velkou částku peněz na podporu mládežnických družstev v klubu, je to řešeno zákonem darovacím. V minulosti se to v českých poměrech využívalo zejména v péči o sportovní zařízení, zaměstnáváním sportovců v rámci firmy. V západní Evropě je tato forma stále využívána.

3. Úroky z uložených vkladů

I tento zdroj se v hospodaření TJ a SK vyskytuje, i když současné úročení běžných účtů je výnos velmi nízký a ve struktuře příjmů jde o zanedbatelnou položku.

4. Bankovní úvěry

Banky většinou nerady poskytují úvěry na sport, na projekty sportovního charakteru, na podnikatelské záměry z oblasti sportu a volného času. Vadí jim malá, nízká připravenost sportovních manažerů na tržní prostředí, neekonomický přístup k řešení problémů. Přetrvává předsudek, že rozhodujícím finančním zdrojem pro sport jsou dotace a sponzoring, tedy pasivní pozice získávání financí.

V současnosti si však TJ a SK mohou vypůjčit u bank, jelikož mají většinou nějaký majetek. Úročení půjček je velmi vysoké, proto se mu velké množství klubů vyhýbá. Při neplacení úvěru hrozí exekuce majetku a v případě, že zastřešující občanské sdružení přijalo normu, která zcizení majetku nepřipouští, pak je pro TJ a SK obtížné, ne-li nemožné získat takovou půjčku. Po roce 1989 se objevil názor zřídit speciální sportovní banku, tím by se sportovní organizace mohly vyhnout nevýhodným půjčkám komerčních bank. Tento názor však nenašel uplatnění. [8]

2.3. Sport a jeho organizace v ČR

Sport

Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které buď prostřednictvím organizované účasti, nebo nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů, nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních. Je složku volného času a životního stylu, je možné jej vykonávat i jako profesi. Sport plní zdravotní a relaxační funkci, odráží se v něm momenty soutěživosti, výkonu a příslušnosti ke skupině. Sport má základní dělení na sport individuální a kolektivní. Podle druhu výkonu se dále dělí na relaxační, výkonnostní a vrcholový.

Organizace sportu v ČR

ČSTV má v rámci tělovýchovného hnutí nejvýznamnější postavení. Jedná se o občanské sdružení podle zákona o sdružování občanů (č. 83/1990Sb.), které bylo založeno 11. března 1990. Posláním ČSTV je podporovat sport, tělesnou výchovu, turistiku, sportovní reprezentaci ČR, zastupovat a chránit práva a zájmy sdružených subjektů a poskytovat jim požadované služby tak, aby docházelo k bezproblémové vzájemné spolupráci.

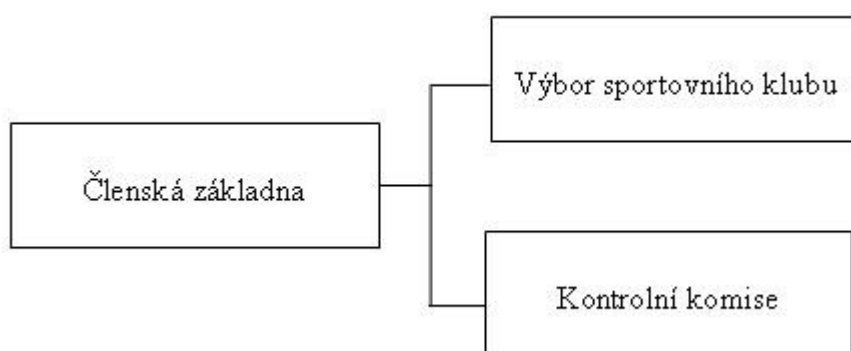
Každý druh sportu se řídí samostatným sportovním svazem, který má v kompetenci přijetí vlastního systému sankcí a způsobu jejich uplatňování formou disciplinárního řádu. Dle zákona o sdružování občanů je vyloučeno, aby byl kdokoliv nucen k účasti na sportovním sdružení.

Sportovní asociace, ale také stát ovlivňují sportovce při výkonu jejich činností. Stát vytváří podmínky pro provozování sportu, pro samotnou činnost sportovce je důležitá jeho registrace v daném sportovním celku. Sportovní samospráva je tvořena jednotlivými kluby, ty se sdružují do národních sportovních federací, které vstupují do mezinárodních sportovních asociací. Speciální systém pak tvoří olympijské hnutí, jež má na starosti organizaci olympijských her.

Většina organizací působící v ČR v oblasti rekreačního, výkonnostního a vrcholového sportu používá právní formu občanského sdružení, nebo sportovní kluby fungují jako obchodní společnosti. Jednotliví sportovci, sportovní organizace a kluby se musí řídit zejména ustanoveními Občanského zákoníku.

Sportovní organizace si budují svou vlastní organizační strukturu. Během dlouhých let, kdy se v českých zemích sport provozuje, se ustálilo funkční schéma, které se s většími či menšími obměnami praktikovalo téměř u všech sportovních organizací. Samozřejmě je to základní organizační schéma viz obr. 2.1, které se ve sportovních organizacích liší podle jejich velikostí, a také toho o jaký typ sportovní organizace se jedná.

Obr. 2.1 Základní schéma organizační struktury sportovní organizace (klubu)

Zdroj: PACUT, M; KOSÍK, M. *Organizace sportu*

Sportovní organizace je možné rozdělit na:

1. sportovní organizace se statutárním orgánem – jednotlivcem (předseda, prezident, apod.),
2. sportovní organizace s kolektivním statutárním orgánem (výbor sportovního klubu, představenstvo, správní rada, atd.).

Sportovní organizace při své činnosti používají tyto typy orgánů:

1. statutární orgány,
2. kontrolní orgány,
3. arbitrážní orgány,
4. disciplinární orgány,
5. odborové orgány.

Arbitrážní orgány jsou volené či ustavené komise řešící spory vzniklé při provozování sportovní činnosti mezi členy. Disciplinární komise obvykle řeší prohřešky proti pravidlům jednotlivých sportů, sportovců, trenérů, ostatních.

Organizování a organizační struktura ve sportovních klubech musí vytvářet vhodné prostředí, jež bude směřovat k naplňování cílů organizace. Kluby si stanovují sportovní, ekonomické i sociální cíle a přitom vycházejí ze svých finančních možností. Sportovní cíle se týkají zviditelnění sportu, které klub provozuje, důraz je kladen na úspěchy a umístění družstev a jednotlivců. Ekonomické cíle jsou orientovány na vytváření finančních zdrojů, které pomáhají vytvářet optimální podmínky. Neziskové organizace jsou vázány na sponzory.

Sportovní kluby

Podle právní subjektivity lze sportovní organizace členit:

1. Občanská sdružení.
2. Rozpočtové nebo příspěvkové organizace zřízené ústředním orgánem státní správy nebo v případě příspěvkových organizací i obcí k zajišťování např. vrcholového sportu.
3. Nadace a nadační fondy.
4. Zájmová sdružení právnických osob.
5. Obchodní společnosti a družstva.
6. Obecně prospěšné společnosti.

Sportovní kluby v ČR mají z hlediska právní formy podobu převážně občanského sdružení a jejich činnost upravuje zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů – působící v oblasti sportu.

Občanské sdružení:

- je právnická osoba typu spolku,
- organizační struktura se odvíjí od stanov klubu, což je základní dokument,
- orgány klubu jsou valná hromada, prezident (předseda), dozorčí rada.

Ve sportu se vyskytují i obchodní společnosti, zejména akciová společnost (a.s.) a společnost s ručením omezeným (s.r.o.), které se řídí Obchodním zákoníkem.

2.4. Florbal

2.4.1. Historie florbalu

Prehistorie florbalu

Florbal se začal vyvíjet na konci padesátých let 20. století v USA. Mladíci hráli nejdříve v halách s hokejkami a lehkým plastovým pukem. Zanedlouho se florbal dostal do Evropy, kde byl puk brzy nahrazen míčkem z umělé hmoty, tato modifikace dala vznik tomuto novému sportu.

Dějiny florbalu ve světě

Florbal jako nově vzniklý sport se začal hrát nejdříve v 70. letech ve Švédsku, především ve školách. Hrál se na malé branky bez brankáře. Hře se dostalo velké popularity a brzy se přesunula i do ostatních skandinávských zemí a postupně se začala šířit do zbytku Evropy. Na začátku 80. let už existovala v Evropě řada florbalových klubů a začaly se zakládat i první národní florbalové svazy.

V roce 1985 se uskutečnilo první mezinárodní florbalové utkání mezi Švédskem a Finskem. Další rok byla ve švédské Husqurně založena Mezinárodní florbalová federace – IFF, kterou spoluzaložilo Švédsko, Finsko a Švýcarsko. Rok 1986 se tak stal významným mezníkem v rozvoji florbalu.

První velkou mezinárodní florbalovou soutěží, kterou IFF uspořádala, bylo mistrovství Evropy (ME) mužů v roce 1994 v Helsinkách, účastnilo se osm týmů. V roce 1996 se konalo první mistrovství světa (dále MS) ve Stockholmu a mělo ohromný divácký úspěch, jelikož finálový zápas navštívilo více než 15 tisíc diváků. MS se koná každoročně, ale v sudých letech pro muže a v lichých letech pro ženy. V letech 1998 a 2008 se MS mužů konalo v ČR.

IFF v současné době sdružuje 50 zemí ze čtyř kontinentů, asi 3 700 klubů, ČR je její součástí od roku 1993. Od roku 2000 je IFF členem GAISF (General Association of International Sports Federations), což florbalu otevírá možnost ucházet se o zařazení mezi olympijské sporty.

Nejvyspělejšími florbalovými zeměmi jsou Švédsko, které vyhrálo prvních šest MS, Finsko a Švýcarsko a na čtvrtém místě ČR. Florbal získává neustále popularitu i v dalších zemích.

Vlivem Finska se dostal do pobaltských zemí. Německo a Rakousko kopírují styl hry od Švýcarska, Dánsko a Norsko se učí od Švédska a Polsko, Slovensko a Maďarsko zase od ČR. Postupně jde o florbalu slyšet i v Belgii, Nizozemsku a na Britských ostrovech. Nejnovějším teritoriím florbalu se stává jižní Evropa, zejména Slovinsko. Florbal také dorazil i do zámořských zemí jako je Austrálie, Japonsko, Singapur, Argentina, Brazílie, Venezuela. Obtížnou roli má florbal v Kanadě a USA, kde je stále velmi populárním a tradičním sportem lední hokej, basketbal, baseball a americký fotbal, takže florbalu se zde věnují jen skupinky studentů.

Dějiny florbalu v českých zemích

Florbal pronikl do tehdejšího Československa z Finska a to díky studentům Vysoké školy ekonomické (VŠE) v Praze, kteří byli na výměnném pobytu na helsinské univerzitě v roce 1984. Finové přivezli sadu florbalových holí a malá tělocvična na VŠE se stala svědkem prvního historického zápasu mezi Finy a Čechy. Finové zde hole zanechali a skupina vysokoškoláků kolem průkopníků českého florbalu Michala Bauera a Petra Chaloupky mohla hrát florbal asi rok, než některé hole zničili. Jelikož nebylo možné u nás florbalové hole zakoupit, nastala prodleva až do roku 1991. Tehdy se bratři Vaculíkové vydali do Švédska a odtamtud přivezli florbalové vybavení. Florbal se začal hrát v hale ve Střešovicích a hokejky také oprášili studenti VŠE. S ukázkou florbalu zavítal na východ Čech švýcarský florbalový tým Mettmensstetten Unicorns, který zde byl na soustředění v roce 1992. Pak se florbal rozšířil do Ostravy a pořádaly se první turnaje na severu Moravy. Historickým mezníkem pro český florbal se stal zájezd českých průkopníků florbalu do Maďarska, odkud se do Čech dostaly první florbalové mantinely.

První ročník florbalové ligy odstartoval v roce 1994. Během několika dalších let se florbal rozšířil do všech koutů ČR, získával na popularitě a během prvních šesti let se rozrostly florbalové soutěže do úrovně pěti výkonnostních lig. Dnes hraje v Čechách a na Moravě florbal už přes pět set družstev. Florbal se také dostal do škol, do povědomí spousty dětí a vznikaly školní týmy a školní ligy. Nastala potřeba opor k organizovanému tréninku, vytvářela se florbalová metodika a v roce 1997 vyšla první speciální florbalová publikace – Základy florbalu.

Nejúspěšnějším florbalovým týmem v ČR je Tatran Střešovice, který vyhrál titul mistra ČR už 12 krát. Florbalová reprezentace patří do širší světové špičky. Na prvním mezinárodním

turnaji, mistrovství Evropy 1994, obsadila 6. místo. Největším úspěchem je zatím 2. místo na MS v roce 2004 a 3. místo z prosince 2010.

2.4.2. Pravidla florbalu

Florbalová výstroj a výzbroj hráče v poli

IFF určuje kritéria pro testování florbalového vybavení (hole, brankářské masky, mantinely, branky, míčky), které mají chránit hráče florbalu po celém světě. Testování tohoto vybavení je prováděno za nejpřísnějších podmínek tak, aby bylo zabezpečeno správné technické provedení, bezpečnost a zdraví hráčů. Každé florbalové vybavení musí být označeno ochrannou známkou IFF, která zaručuje technické parametry. Výrobci florbalového vybavení odvádějí za každou známku symbolickou částku na konto IFF, tyto prostředky se pak používají k rozvoji florbalu na celém světě.

Florbalová hůl

Hlavním kritériem pro výběr hole je její tvrdost a délka, ta se pohybuje v rozmezí 70-100 cm. Tvrdost musí být vybrána v závislosti na fyzických dispozicích a stylu hry hráče. Tvrdost se pohybuje v rozmezí 23-32 mm (23mm je průhyb zatížení tyče, největší povolená tvrdost, nejměkčí je pak 32mm). Čím větší je síla hráče při střele, tím tvrdší hůl se mu doporučuje. Světové značky nabízejí široký výběr všech tvrdostí a délek holé, které se liší v technologii výroby, váze a materiálu. Důležitý je i výběr čepelí, které jsou samostatným prvkem na holích, a existuje jich celá škála. Opět jsou nabízeny v různých tvrdostech, liší se technickým zpracováním, materiálem, tvarem a velikostí. Čím tvrdší čepel, tím jsou kladeny vyšší nároky na technickou zdatnost hráče.

Chrániče

Používají se speciální florbalové chrániče pouze na ochranu holení, je možné využít i fotbalových chráničů. Někteří z hráčů používají ochranné brýle proti zasažení oka míčkem.

Míčky

Míčky jsou nabízeny v různých barvách, ale v ČR podle pravidel České florbalové unie (ČFbU) je povolen pouze bílý, nebo vanilkově žlutý míček, který musí mít ochrannou známku IFF. Míčky se liší materiálem a technologií výroby, což má vliv na dráhu letu, přesnost a životnost míčku.

Doplňky

V kolekcích všech firem jsou nabízeny nejrůznější nátepníky, čelenky, vaky na hokejky, tašky, potítka, apod.

Výstroj pro brankáře

Výstroj smí být používána pouze pro ochranu těla a nesmí obsahovat části zakrývající branku. Povinná je celoobličejová ochrana – maska.

Maska

Základním rozdílem je materiál, ze kterého se maska vyrábí, její váha a použité ochranné mřížky, které musí umožňovat optimální výhled. Důležitá je i barva mřížky, neboť bílá barva má tendenci odrážet světlo, černá zase pohlcovat. Opět musí mít maska ochrannou známku IFF, která zaručuje bezpečnost a kvalitu brankářské masky.

Chrániče

Florbaloví brankáři používají chrániče kolenní a koleno holenní. Nepovinnou součástí je chránič krku a suspenzor.

Rukavice, dres a kalhoty

Brankáři mohou a nemusí používat rukavice při chytání, jelikož se sníží jejich cit pro míček, ale naopak se zvýší jejich pohodlí. Dres brankáře bývá často doplněn ochrannou vyztuženou vestou. Kalhoty musí dovolovat brankáři vysokou úroveň pohyblivosti a jsou zesíleny v zátěžových částech těla.

Pravidla hry

Stejně jako vznikaly nové florbalové federace a vzrůstal počet registrovaných hráčů, procházela a stále ještě procházejí vývojem i pravidla florbalu. Když byla v roce 1986 založena IFF, vznikla i první verze oficiálních pravidel, která se, se vstupem nových federací, různě modifikovala. Vývoj florbalu je tak rychlý, že v posledních letech zaznamenal nové požadavky na zkvalitnění pravidel. Jedná se však většinou o nevelké změny, vždy jde jen o některé články již stávajících pravidel, které se pozmění, aby přispěly ke zkvalitnění samotné hry, a zároveň uspokojily požadavky růstu florbalu.

Florbal se hraje formou utkání mezi dvěma družstvy. Cílem hry je dosáhnout více branek než soupeř při dodržení ustanovení pravidel. Florbal jakožto halový sport se hraje na tvrdém a rovném povrchu v místě, jež je schváleno řídícím orgánem.

Florbalové hřiště by mělo mít optimální rozměry 40 metrů na délku a 20 metrů na šířku, nejmenší dovolený rozměr je 36 m x 18 m, největší 44 m x 22 m. Toto hřiště je ohraničeno mantinely, jejichž výška je 50 cm. Branky jsou 160 cm široké, 115 cm vysoké, 65 cm hluboké v dolní části a 40 cm v horní části. Mají měkkou obvodovou a chytací síť.

Normální hrací čas je 3 x 20 minut čistého času, je zastavován vždy přerušáním hry, které signalizuje rozhodčí a znovu spuštěn, když je míček uveden do hry. Mezi třetinami jsou dvě desetiminutové přestávky, během nichž si týmy vymění strany a hráčské lavice. Každý tým má právo vzít si během hry třicetisekundový oddechový čas. Pokud utkání skončí nerozhodným výsledkem, musí následovat desetiminutové prodloužení, před kterým probíhá dvouminutová přestávka, a týmy si strany nestřídají. Když je na konci prodloužení skóre stále vyrovnané, následují trestná střelení. Tato střelení provádí pět hráčů z každého družstva, je-li stav i po těchto pěti trestných střeleních nerozhodný, stejní hráči provedou jednotlivá trestná střelení, dokud není dosaženo konečného rozhodnutí.

Každé družstvo může do zápisu o utkání zapsat maximálně 20 hráčů a během hry může být na hřišti maximálně 6 hráčů, 5 hráčů v poli a jeden brankář v předepsané výstroji, ke střídání hráčů dochází kdykoliv v průběhu hry bez omezení. Brankář musí být označen v zápise o utkání a nesmí se ve stejném utkání účastnit hry jako hráč v poli s hokejkou, smí se pohybovat na velkém brankovišti, jinak je brán jako hráč v poli bez hokejky. Družstvo musí mít kapitána, který je označen v zápise o utkání. Je mu dovoleno vhodným způsobem komunikovat s rozhodčími a musí mít na ruce jasně viditelnou pásku, jiné barvy než dres. Na hráčské lavici může být maximálně 5 nehrajících osob a všechny musí být zaznamenány, včetně funkcí, v zápise o utkání. Zápas je kontrolován a řízen dvěma rozhodčími. Výstroj brankáře, míček a hokejka musí být v souladu s pravidly.

Jestliže se hra přeruší, pokračuje standardní situací podle příčiny přerušení, za kterou se považuje vhazování, rozehrání, volný úder a trestné střelení. Gól je považován za správně vstřelený, pokud míček, zahraný správným způsobem přejde celým objemem brankovou čáru, jeho potvrzení se utvrdí vhazováním na středovém bodě, poté již nemůže být neuznán.

Dopustí-li se hráč přestupku, může být potrestán dvou, nebo pětiminutovým trestem, osobním trestem, vyloučením do konce utkání ve spojitosti s červenou kartou, která má tři kategorie, dle závažnosti přestupku. Přestupky potrestané červenou kartou řeší disciplinární komise.

2.4.3. Organizace florbalu v ČR

Tab. 2.1 Nárůst členské základny florbalu v jednotlivých letech

Rok	Velikost členské základny
1999	5 572
2000	16 057
2001	19 422
2002	23 002
2003	27 682
2004	32 558
2005	36 870
2006	40 894
2007	45 712
2008	50 670
2009	55 209
2010	58 500 ²

Zdroj: ČSTV a ČFbU

ČFbU je občanským sdružením založeným na spolkových demokratických zásadách. Je organizátorem a představitelem florbalu v ČR. Posláním ČFbU je pečovat o komplexní rozvoj florbalu v ČR a vytvářet pro něj na všech stupních všestranné a rovnoprávné podmínky; prostřednictvím činnosti ve florbalových klubech vést mládež k pozitivním občanským postojům a zdravému způsobu života. ČFbU se člení podle územního principu na úroveň republikovou a regionální. Účelem územních součástí ČFbU je řídit soutěže a plnit poslání ČFbU ve svém regionu. ČFbU se člení na regionální úrovni na kraje. Kraje se plně shodují s územním členěním samosprávy ČR. Z organizačních důvodů se vytvářejí partnerské kraje dle následujícího rozdělení:

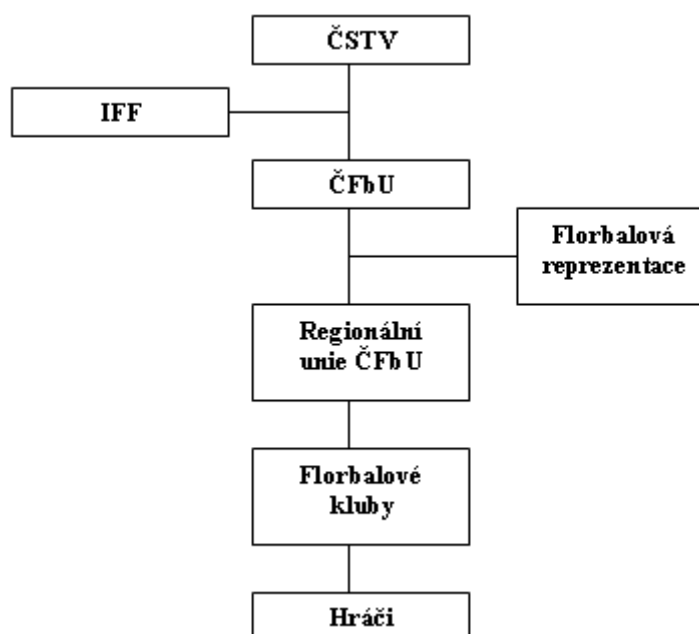
1. Praha a Středočeský kraj
2. Královéhradecký kraj a Pardubický kraj
3. Liberecký kraj a Ústecký kraj
4. Karlovarský kraj a Plzeňský kraj

² Údaj o velikosti členské základny florbalu za rok 2010 nebyl ještě oficiálně zveřejněn. Jedná se pouze o odhad.

5. Kraj Vysočina a Jihočeský kraj
6. Jihomoravský kraj a Zlínský kraj
7. Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj

Nejvyšším orgánem je valná hromada, dále mezi orgány ČFbU patří výkonný výbor, který má 9 členů, včetně prezidenta a viceprezidenta, odvolací a revizní komise, sekretariát a regionální orgány ČFbU. Jako statutární orgán zastupuje unii prezident, viceprezident a ředitel sekretariátu. Tato unie se musí řídit pravidly a předpisy IFF a také se stará o florbalovou reprezentaci ČR. Majetek ČFbU tvoří hmotný majetek (věci movité a nemovité), pohledávky a jiná majetková práva. Možným zdrojem majetku ČFbU jsou zejména příjmy ze soutěžních poplatků, příjmy od státu a jiných organizací, podíl na výnosech činnosti obchodních společností, v nichž má ČFbU účast, podíl na příjmech z činnosti Sazky, příjmy z poplatků za administrativní řízení v rámci ČFbU a z peněžitých sankcí ukládaných při provozování soutěží, vlastní hospodářská činnost.

Obr. 2.2 Organizační schéma florbalu v ČR

Zdroj: vlastní zpracování, ve spolupráci s ČFbU

2.5. Metodologická část

Metodu tvoří systém pravidel a principů, které určují třídy možných systémů operací, vedoucích od výchozích podmínek až k dosažení stanoveného cíle. Při každé metodě se používají nejrůznější sociologické techniky, což jsou tzv. pracovní nástroje, jimiž jsou shromažďovány materiály a zjišťována data pro interpretaci. Tou se myslí zpracování materiálů, nejčastěji za použití výpočetní techniky, poté vzniká množství grafů, tabulek a dalších údajů, úkolem je vysvětlení těchto výsledků.

Metody sociologického výzkumu:

- metoda terénního výzkumu,
- metoda statistická,
- metoda historická,
- metoda experimentální,
- metoda sociometrická,
- metoda komparace (srovnání),
- metoda introspektivní,
- metoda monografická,
- metoda dotazování,
- metoda analytická.

Nejčastější techniky sociologického výzkumu:

- dotazník,
- pozorování,
- rozhovor,
- práce s dokumenty.

2.5.1. *Rozhovor*

Jedná se o bezprostřední rozhovor (interview) výzkumníka se zkoumaným člověkem, skupinou. Typy rozhovorů:

1. **Standardizovaný, formalizovaný, kategorizovaný rozhovor** – postupuje se přesně podle připraveného textu, má řád.

2. **Nestandardizovaný, volný rozhovor** – je dobře předem připravený, značně se přibližuje běžnému rozhovoru, vede k bezprostřednímu projevu respondenta.
3. **Polostandardizovaný rozhovor** – prvky volného i standardizovaného rozhovoru.
4. **Rozhovor zjevný** – výzkumník otevřeně bez utajování sdělí respondentovi cíl návštěvy, otevřeně klade otázky a zaznamenává odpovědi.
5. **Rozhovor skrytý** – vylučuje přímé zaznamenávání odpovědí, respondent nemá ponětí o cíli rozhovoru.
6. **Rozhovor individuální** – rozhovor výzkumníka s jednou osobou.
7. **Rozhovor skupinový** – prováděný současně s několika osobami.

Chyby při rozhovoru:

- Příliš sebevědomí tazatelé.
- Přítomnost dalších osob, které narušují průběh rozhovoru.
- Přílišná délka rozhovoru apod.

Absolutní přesnost záznamu z rozhovoru zaručí pouze magnetofonový pásek či videozáznam, popřípadě jiné audiovizuální prostředky. Mikrofon, kamera mohou značně znepříjemnit ovzduší rozhovoru. Při použití skrytého mikrofону mohou nastat právní a mravní problémy. Výzkumník musí zvážit, zda výše jmenované problémy nejsou negativní pro výzkum.

2.5.2. Práce s dokumenty

Dokumentem se rozumí:

1. Úřední záznamy, výkazy, zápisy z porad, soudní akta a další. Rozumí se tím všechny dokumenty, které vznikly za účelem shromáždit určité údaje.
2. Osobní dokumenty jako jsou deníky, paměti, kroniky, dopisy, autobiografie.
3. Dokumenty statistického charakteru.
4. Další hmotně fixovaná sdělení např. novinové a časopisové články, filmy, kroniky apod.

Při práci s dokumenty se musí brát v úvahu, že informace byly sebrány z terénu a už jsou určitým způsobem zpracovány, ale podle zcela jiných hledisek, než jsou ta, ze kterých se dále bude vycházet. Je nutné informace z dokumentů správně vybrat, kriticky zhodnotit a analyzovat z hlediska potřeb konkrétního výzkumu. Musí se zvážit kvalita každé informace a počítat s tím, že informace mohou být určitým způsobem zkreslené. [3]

2.6. Ostatní pojmy

2.6.1. Management

„**Management** je proces tvorby a udržování prostředí, ve kterém jednotlivci pracují společně ve skupinách a účinně dosahují vybraných cílů“.³ [6]

Tato základní definice vyžaduje rozšíření o to:

- Jak manažeři uskutečňují funkce řízení a to plánování, organizování, personalistiku, vedení a kontrolování.
- Jak je management aplikován v různých druzích organizací.
- Jak je management aplikován manažery na různých řídicích úrovních.
- Že cíl všech manažerů je stejný: vytvářet zisk.
- Že řízení je spojeno s produktivitou. To zahrnuje též efektivnost a účinnost.

Sportovní management

Management tělovýchovy a sportu lze chápat jako způsob řízení tělovýchovných a sportovních svazů, spolků, klubů, TJ, družstev, která aspoň zčásti realizují podnikatelsky orientované aktivity. Může se jednat také o řízení v podnikatelském sektoru např. při výrobě sportovního zboží či provozování placených tělovýchovných služeb. Vznik tohoto pojmu vyvinula sama tělovýchovná a sportovní praxe, především snahou po efektivním využívání finančních částek, jež ve sportu kolují, uplatňováním komerčních zájmů v oblasti sportu, cílevědomým chováním v prostředí sportovní konkurence, řešením specifických problémů v oblasti tělovýchovy a sportu a v oblasti sportovní administrativy.

Některé definice zdůrazňují jak tělesné aktivity, které charakterizují sport, tak i oblast sportovní výzbroje a výstroje a oblast obchodního úsilí, sponzorování, sportovní reklamy apod. Pojem „sportovní management“ se dělí na dvě základní části – sport a management. Část management zahrnuje kromě manažerských funkcí jako je plánování, organizování, vedení lidí, kontrola i takové oblasti jako je účetnictví, ekonomie, marketing, finance a právo. Sport, z hlediska sportovního managementu, zahrnuje oblast diváctví, která se soustřeďuje na konzumaci zábavy, oblast zdatnosti.

³ KOONTZ, H; WEIHRICH, G. *Management*. Praha 1998, str.16. [6]

Pro sportovní management jsou charakteristické tři aspekty, kterými se sportovní management liší od jiného řízení v podnikání:

- sportovní marketing,
- podnikání ve sportu,
- zaměstnání v průmyslu, který vyrábí sportovní zboží.

Sportovní manažer

Manažerem tělesné výchovy a sportu může být:

- **manažer na úrovni vedení sportovní činnosti** – mezi takové patří vedoucí sportovních družstev a jednotlivců, specialisté vyškoleni pro sportovní akce typu ME, MS, OH, specialisté pro uplatnění sportu ve volném čase, v pracovním procesu, mezi zdravotně postiženými lidmi, dětmi apod.
- **manažer na úrovni řízení určitého sportovního spolku, organizace** – jedná se o členy výkonných výborů sportovních a tělovýchovných svazů, sekretáře svazů, klubů, vedoucí sportovních středisek atd.
- **manažer v podnikatelském sektoru** – jde především o výrobu sportovního zboží, provozování placených tělovýchovných služeb, vedoucí fitness, pracovníky reklamních a marketingových agentur pro tělovýchovu a sport, další. [1]

2.6.2. Marketing

„**Marketing** se definuje jako společenský a manažerský proces, jehož prostřednictvím uspokojují jednotlivci i skupiny své potřeby a přání v procesu výroby a směny výrobků či jiných hodnot“.⁴ [7]

Marketingový mix

Jedná se o systém nástrojů vycházejících z prodejní politiky a jsou vzájemně na sobě závislé, doplňují a ovlivňují se. Členění na tzv. čtyři „P“ podle E.J.McCartyho je nejznámější:

- Produkt
- Cena
- Distribuce
- Marketingová komunikace:

⁴KOTLER, P; AMSTRONG, G. *Marketing*. Praha 2004, str. 30 [7]

- Reklama
- Podpora prodeje
- Publicita
- Osobní prodej
- Přímý marketing
- Sponzoring

Existuje také marketingový mix služeb, který zahrnuje službu zákazníkům, procesy a lidské zdroje.

Sportovní marketing

Sportovní marketing je proces navrhování a zdokonalování činnosti pro výrobu, oceňování a distribuci, propagaci sportovního produktu tak, aby byly uspokojeny potřeby a přání zákazníka a dosaženo cílů firmy. V současné době postihuje tyto tendence:

- marketing produktu a služeb směrem ke spotřebiteli,
- marketing jako sportovní reklama,
- sponzoring ve sportu.

Marketingový mix u sportovního marketingu je totožný s obecným členěním marketingových nástrojů. Je možné nalézt odlišnosti právě ve specifikaci na sportovní prostředí.

3. FINANCOVÁNÍ VYBRANÝCH FLORBALOVÝCH KLUBŮ

Ke zjištění dané problematiky, byly vybrány florbalové kluby z Moravskoslezského kraje, jelikož informace o nich, ale také možnost zhlédnutí zápasu je pro obyvatele našeho regionu snadno dostupná. Vybrané florbalové kluby se liší svou velikostí, úrovní soutěží, které hrají, městem, kde působí a samozřejmě i způsobem financování. Byly vybrány tyto kluby: FBC Kopřivnice, Torpedo Havířov a FBC Ostrava.

Veškeré informace týkající se základní identifikace každého klubu, jeho chodu, úspěchů, historie a financování, byly získány z rozhovorů s jednotlivými manažery, prezidenty, nebo předsedy, dále pak z různých dokumentů jako jsou stanovy, rozvaha, peněžní deník a také z webových stránek uvedených klubu, nebo sportovních organizací. V této kapitole se zabývám tím, jakým způsobem je florbal financován globálně v ČR, ale především, jak je financován v těchto vybraných florbalových klubech.

3.1. Financování florbalu v ČR

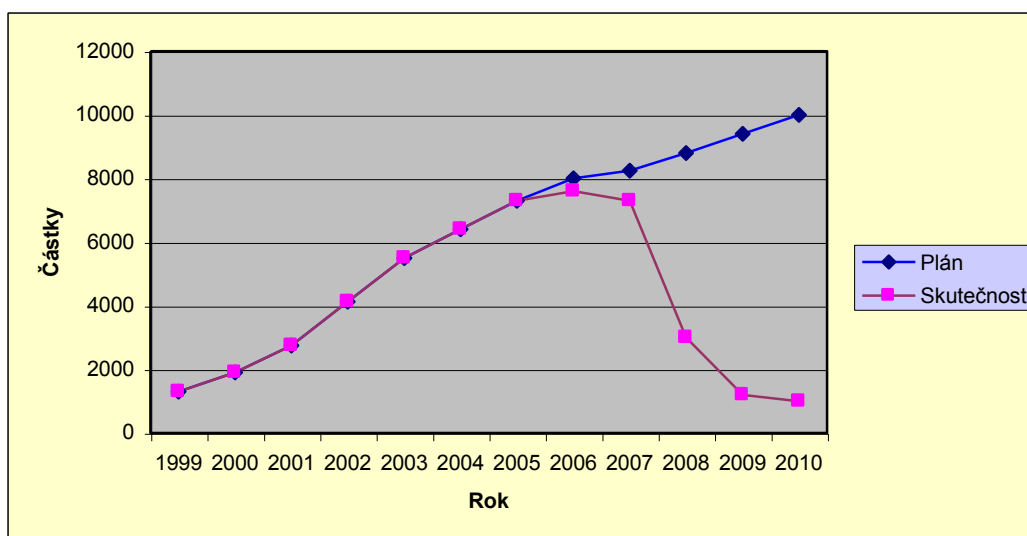
Hlavním představitelem florbalu v ČR je ČFbU, která měla v roce 2008 pod patronací florbalové MS, díky němuž florbal dostal více prostoru v médiích a členskou základnou narostl až do pozice čtvrtého největšího sportu v ČR.

Hlavním finančním zdrojem florbalu byly prostředky ČSTV, od kterého ČFbU obdržela ročně až osm milionů korun. To se však změnilo v roce 2005, kdy začal klesat příjem finančních prostředků z ČSTV nejen do florbalu, ale také do všech sportovních svazů. V roce 2009 byl florbalu přidělen pouze jediný milion. Přitom ČSTV přes svého hlavního akcionáře, společnost Sazka a.s., dotoval v minulosti florbal téměř polovinou svého rozpočtu. Nyní však sportovní svazy na tradiční příjmy od Sazky čekají marně, viz graf 3.1.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytuje další finance, které slouží zejména na podporu reprezentace a rozvoj v oblasti mládeže.⁵ Vlastní marketing florbalové unie v současnosti florbalu přináší asi pětinu peněz v rozpočtu.

⁵ Změna financování sportu z tohoto zdroje v roce 2011, viz článek v příloze č. 5.

Graf. 3.1 Vývoj příjmu českého florbalu od Sazky (v tisících Kč)⁶

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2010 samotní florbalisté pomohli ČFbU osmi miliony Kč, což je asi třetina peněz, se kterými unie pracuje, formou licenčních poplatků. Došlo totiž k reorganizaci těchto poplatků, které slouží k umožnění startu ve florbalových soutěžích. Ještě v roce 2007 mohli hráči získat toto oprávnění za 200 Kč, na období tří let. V současné době licenční poplatek činí 300 Kč za hráče, na jednu sezonu. Licenční poplatky nezatěžují mládežnické týmy, kde je poplatek nastaven paušálně na tým a za jednu sezonu zaplatí týmy pouze 2 000 Kč za celé družstvo.

Florbalisté toto opatření přijali, navíc členská základna se nesnížila, ale naopak stále roste. Více pak sami florbalisté zaplatí přímo v klubu, kde působí. Jedná se o členské příspěvky, jež slouží zejména na pronájmy hal, florbalové vybavení, cestovné na zápasy a turnaje a další věci. Náklady dospělého florbalisty se v sezoně průměrně vyšplhají k částce více než deset tisíc korun. Záleží však na tom, jakou úroveň soutěže hraje a jaké zázemí a podmínky vytváří klub. Přesto všechno patří florbal, oproti ostatním sportům, k jednomu z nejlevnějších. I navzdory finanční krizi se nejen v Praze budují nové haly pro florbal.

⁶ Všechny grafy a tabulky, uvedené dále, jsou vlastního zpracování.

3.2. FBC Kopřivnice

3.2.1. Základní údaje klubu

<i>Celý název klubu:</i>	FBC Vikings Kopřivnice
<i>Právní forma:</i>	Občanské sdružení
<i>Sídlo klubu:</i>	Štramberská 1096, 742 21, Kopřivnice
<i>Domovská hala:</i>	SH VOŠ SOŠ SOU Kopřivnice, Husova 1302, 742 21, Kopřivnice
<i>Vznik klubu:</i>	1999
<i>Počet členů:</i>	305 (stav k únoru 2011)
<i>Počet družstev:</i>	7
<i>Nejvyšší představitel:</i>	Marek Jehlár, předseda klubu
<i>Webové stránky:</i>	www.vikings.cz
<i>IČ:</i>	70239134
<i>DIČ:</i>	CZ70239134

3.2.2. Organizace v klubu

Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem klubu FBC Vikings Kopřivnice. Je složena ze všech členů klubu a schází se nejméně jednou ročně. Pokud o její konání zažádá 1/3 členů, nebo předseda klubu, musí být svolána nejpozději do jednoho měsíce od doručení tohoto podnětu.

Valná hromada rozhoduje o zániku klubu, majetkovém vypořádání, o názvu, sídlu a symbolice klubu, projednává a schvaluje zprávu o hospodaření a majetku, schvaluje rozpočet, stanoví hlavní směr činností klubu pro další období, schvaluje a vydává interní předpisy.

Je schopná se usnášet, pokud je přítomna více jak 1/2 členů a ustanovení jsou platná, pokud souhlasí 1/2 přítomných. Valnou hromadu svolává předseda klubu.

Výkonný výbor

Je výkonným orgánem valné hromady. Zabezpečuje především plnění úkolů v období mezi jednotlivými valnými hromadami. Rozhoduje ve všech věcech, pokud nejsou ve výlučné pravomoci valné hromady. Počet členů výkonného výboru je stanoven dle velikosti členské

základny, ale vždy musí mít předsedu, tajemníka a hospodáře, počet musí být lichý. Výkonný výbor svolává jeho předseda a to nejméně jednou měsíčně.

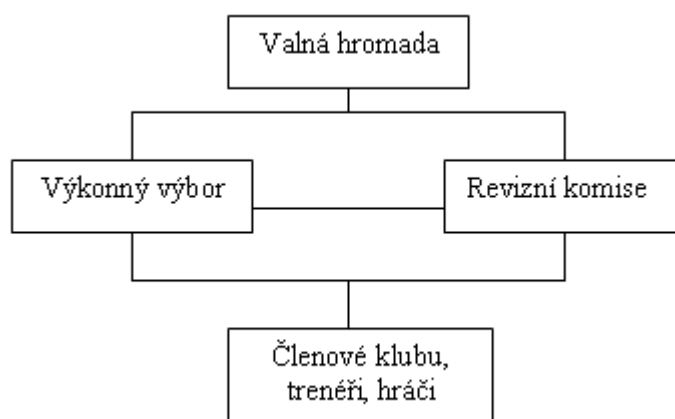
Zabezpečuje plnění usnesení valné hromady, organizuje a řídí činnost klubu, připravuje podklady zejména k rozpočtu, hlavním záměrům klubu, k rozdělení dotací a příspěvků od státu, ČSTV, jiných organizací a fyzických osob. Dbá o hospodárné využití a údržbu majetku, spolupracuje se sportovními svazy, s místními orgány obcí.

Usnáší se, pokud je přítomno více jak 1/2 jeho členů a usnesení je platné se souhlasem nadpoloviční většiny přítomných.

Revizní komise

Revizní komise provádí revizi hospodaření výkonného výboru. Počet členů a statut této komise schvaluje valná hromada.

Obr. 3.1 Organizační struktura klubu FBC Vikings Kopřivnice

Zdroj: vlastní zpracování, ve spolupráci s FBC Vikings Kopřivnice

Jménem FBC Vikings Kopřivnice může jednat předseda nebo tajemník, každý může za klub jednat samostatně. Dále je za klub oprávněn jednat i člen výkonného výboru, pokud je předsedou pověřen. Administrativní záležitosti má v klubu na starost sekretář oddílu. O všech důležitých rozhodnutích jedná pěti členný výkonný výbor, o těch méně důležitých pak předseda, tajemník nebo jednatel klubu. V klíčových záležitostech, jako např. sloučení klubu, výše členských příspěvků, které se musí řešit legislativně, rozhoduje valná hromada.

3.2.3. Historie a úspěchy klubu

Historie

Myšlenka založit florbalový klub zde vznikla v srpnu roku 1999. První tréninky probíhaly od září a konaly se v hale základní školy v Příboře. Zprvu chodilo hrát jen pár nadšenců. Postupně však přibývali další, které tato hra oslovila a bavila je. Proto tito horliví nadšenci začali budovat první florbalový tým na Novojičínsku.

V únoru 2000 byly potvrzeny stanovy klubu Ministerstvem vnitra ČR, po této události si klub vyplnil a podal přihlášku a byl oficiálně zaregistrován u ČFbU a zařazen pod regionální Severomoravskou florbalovou unii, tehdy ještě pod názvem FBC Vikings Příbor. Na jaře roku 2000 tento tým začal hrát první přípravné zápasy a zúčastňoval se různých letních turnajů, kde nabíral hlavně zkušenosti do ostrého startu ligy.

První ligová sezóna 2000/2001 byla pro FBC Příbor velice úspěšná, protože se jim podařilo postoupit z páté ligy. První sezónu hrála pouze kategorie mužů, kterým po úvodní sezóně narostl počet tréninků, také byla zařazena letní příprava. Postupem času se členská základna tohoto klubu rozrůstala a v roce 2003 byl klub přejmenován na FBC Vikings Kopřivnice. Do sezóny 2008/2009 bylo přihlášeno, pod záštitou tohoto klubu, již sedm družstev, a sice muži A i B, junioři, dorostenci, starší a mladší žáci, ale hlavně převratnou novinkou pro tento klub bylo sestavení týmu žen a jeho přihlášení do soutěže.

V letošní sezóně 2010/2011 hrají muži A druhou ligu, její čtvrtou divizi. Jedná se o třetí nejvyšší ligu, která je rozdělena na čtyři divize, nejvyšší liga se nazývá Fortuna extraliga. Družstvo žen hraje taktéž druhou ligu, sedmou divizi, je to nejnižší liga a zároveň třetí nejvyšší, je rozdělena do sedmi divizí dle regionů, nejvyšší soutěží je ženská extraliga.

Úspěchy

Největším herním úspěchem je u kategorie mužů postup z regionální soutěže až do první ligy, pět let setrvání v této lize a baráž o postup do nejvyšší florbalové soutěže v ČR, do Fortuna extraligy. Dále postup dorostenců do nejvyšší soutěže a účast družstev žáků v nejvyšších soutěžích. Tento klub také každoročně pořádá velmi úspěšné letní turnaje pod názvem Vikings Cup, pro muže, a Female Vikings Cup, pro ženy.

3.2.4. *Financování klubu*

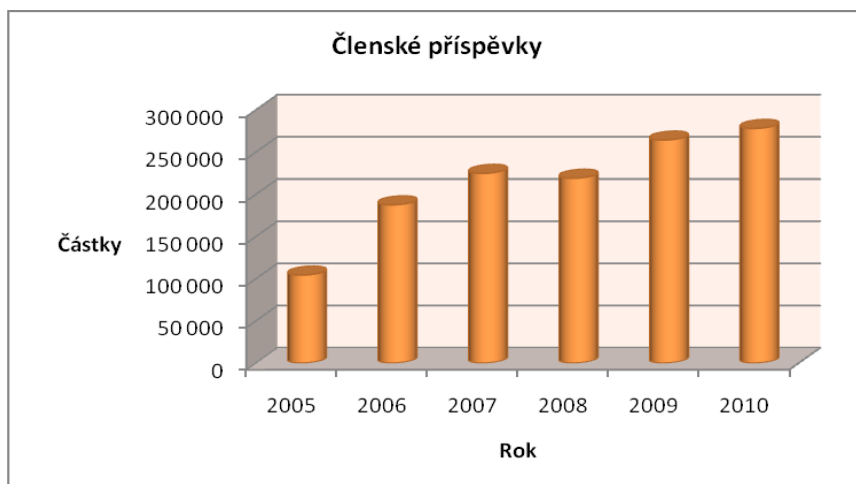
Florbalový klub FBC Vikings Kopřivnice poskytnul k této práci všechny své peněžní deníky a rozvahy z let 2005 až 2010. Z těchto dokumentů jsem následně zpracovala veškeré příjmy, dále je pak rozčlenila dle zdrojů, ze kterých byly získány, a sestavila grafy, které ukazují vývoj jednotlivých příjmů, celkem v šesti letech. Další informace týkající se dané problematiky v tomto klubu jsem získala z rozhovoru s předsedou klubu, panem Markem Jehlářem.

Členské příspěvky

Členské příspěvky tohoto klubu jsou bezpodmínečně nejvyšším příjmem, každoročně je platí členové klubu na období deseti měsíců, od září do června. Jejich výše je stanovena zčásti z nákladů, které klub má. Největším nákladem, který ovlivňuje výši příspěvků je nájem haly a startovné do soutěží ČFbU, které se má, podle údaje pana Jehlára, v příští sezóně 2011/2012 zvýšit o 200%.

Graf 3.2 znázorňuje vývoj členských příspěvků v jednotlivých letech, v tomto florbalovém klubu. Z grafu je patrné, že se příspěvky v daných letech navyšovaly. To bylo způsobeno zejména nárůstem počtu členů v klubu a jednak zvyšováním nájemného haly. V roce 2005 činila celková výše vybraných členských příspěvků 104 400 Kč, o rok později už tato částka narostla téměř o 80% na 187 650 Kč. V roce 2007 už celkový příjem z členských příspěvků představoval částku 224 950 Kč, v roce 2008 došlo k mírnému poklesu o 3% na 219 200 Kč. Od roku 2009 tyto příjmy opět stouply a to na 264 400 Kč a 278 200 Kč v roce 2010.

Graf 3.2 Výše příjmů z členských příspěvků v letech 2005 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

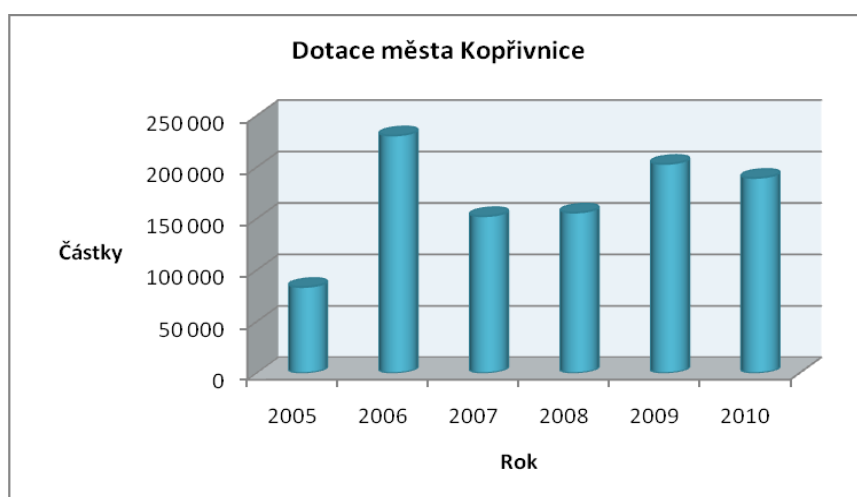

Dotace města Kopřivnice

Druhou nejvýznamnější položkou, co se příjmů týče, jsou dotace od města Kopřivnice, kde FBC Vikings sídlí. Každoročně vypisuje město granty, na které může florbalový klub dosáhnout po sepsání velice komplikované žádosti, která zahrnuje velké množství materiálů týkající se samotného klubu a jeho příjmů a výdajů. Tuto žádost poté schvaluje městské zastupitelstvo.

V grafu 3.3 je možné vidět, že dotace z města mají každý rok jinou výši. Nedá se říci, že by pravidelně stoupaly, či klesaly. V roce 2005 byla tato dotace nejnižší a činila 83 500 Kč, ale už další rok FBC Vikings Kopřivnice obdržely od města zatím nejvyšší částku 230 700 Kč. V letech 2007 a 2008 obdržel klub téměř totožnou částku kolem 150 000 Kč. V roce 2009 přijal klub od města 203 000 Kč a v roce 2010 zhruba 190 000 Kč.

Graf 3.3 Výše příjmů z dotací města Kopřivnice v letech 2005 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

Dotace ČSTV

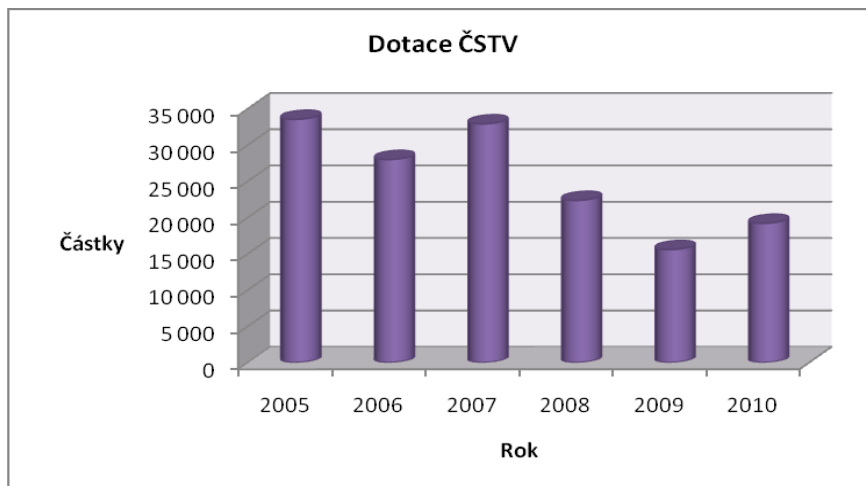
Florbalový klub FBC Vikings Kopřivnice také čerpá z dotací ČSTV, který rozděljuje finanční prostředky do všech sportovních svazů od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky⁷. Dotace od ČSTV získává klub na základě odevzdané roční závěrky. Výše této dotace je pak ovlivněna údaji v roční závěrce klubu.

Graf 3.4 ukazuje nestejněměrné příjmy klubu z ČSTV, které mají spíše klesající tendenci. V roce 2005 obdržel klub z tohoto zdroje jednu z nejvyšších částek a to 33 540 Kč, podobnou

⁷ Dne 12. března 2011 se uskutečnilo jednání mezi ministrem Josefem Dobešem a prezidentem ČFbU Filipem Šumanem. Ministr přislíbil podporu florbalu, viz příloha č. 4.

částku 32 900 Kč obdržel i v roce 2007. Dotaci 28 000 Kč získal klub v roce 2006. V posledních letech klesl příjem z tohoto zdroje na hranici kolem 20 000 Kč.

Graf 3.4 Výše příjmů z dotací ČSTV v letech 2005 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

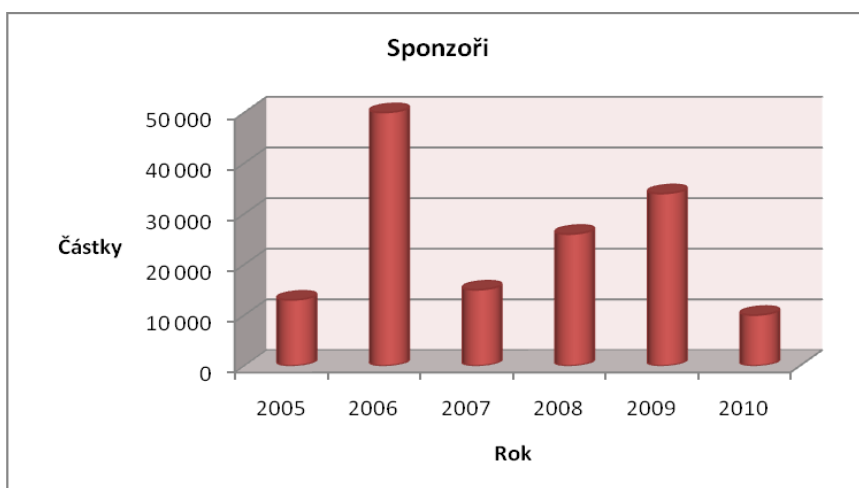

Příjmy od sponzorů

Finance v přímé formě dostává florbalový klub v Kopřivnici od sponzorů jen velmi sporadicky. Ve většině případů se jedná o reklamní, či jiné sponzorské smlouvy. Dále má klub smlouvy s několika partnery, kteří mu poskytují určité slevy na zboží např. dresy, florbalový materiál. Jelikož se jedná o klub nižší výkonnostní úrovně, který sídlí v menším městě a navíc v tomto regionu existuje velké množství jemu podobných klubů, či klubů vyšší výkonnostní úrovně, je velice těžké najít více sponzorů, či nějakého stabilního sponzora. Jak je všeobecné známo, pro potencionální sponzory jsou nižší florbalové soutěže nezajímavé.

Vše, co je uvedeno v odstavci výše, je patrné v grafu 3.5, kdy největší sponzorskou smlouvu na částku 50 000 Kč obdržel klub v roce 2006, zatím co vloni získal pouhých 10 000 Kč. Zajímavé je, že v době začínající hospodářské krize v letech 2008 a 2009, obdržel jedny z těch vyšších částek od sponzorů.

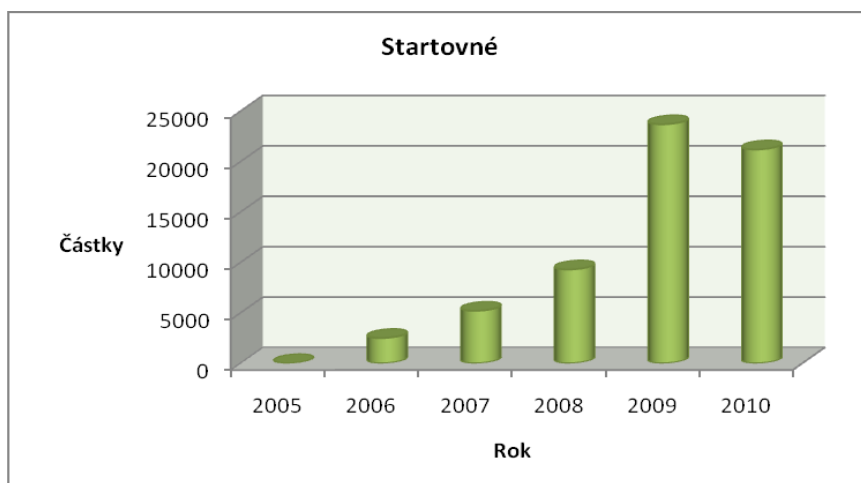
Graf 3.5 Výše příjmů od sponzorů v letech 2005 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

Příjmy ze startovního

Startovné obdrží klub od jiných družstev, pokud je pořadatelem zápasu ligové soutěže a daná družstva se takových zápasů zúčastní. Tyto příjmy však slouží v drtivé většině k úhradě výdajů spojených s těmito zápasy. Jak se zvyšuje počet družstev FBC Vikings Kopřivnice hrající určitou úroveň ligové soutěže, zvyšuje se i počet pořádaných zápasů a s tím i výše startovního, což je patrné v grafu 3.6. Největší částku klub obdržel v roce 2009 a to 23 700 Kč.

Graf 3.6 Výše příjmů ze startovního v letech 2005 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

Příjmy z dotací ČFbU a ostatní příjmy

Od roku 2007 florbalový klub z Kopřivnice nepřijímá žádné dotace od ČFbU, jelikož tato unie v současnosti vypisuje dotace, na které klub nemá šanci dosáhnout. V minulosti, např. v roce 2005 a 2006, klub získal od tohoto orgánu dotaci, ale ta se pohybovala pouze okolo 5 000 Kč, za rok. V letech 2005 až 2010 získal klub ještě nepatrné příjmy z pronájmu florbalových branek, nebo odstupného a přestupů hráčů mužské kategorie, tato částka však celkově za šest let nepřesáhla hranici 16 000 Kč.

Klub FBC Vikings Kopřivnice si každoročně sestavuje roční finanční plán, vždy před podáním přihlášek do ligových soutěží, což bývá v období měsíce května. Největší výdajovou položkou pro klub je nájem haly, který ročně představuje přibližně 320 000 Kč. Při pořádání ligových zápasů a dalších turnajů, musí klub vyplatit rozhodčí, tato částka je ročně zhruba 50 000 Kč. Dále musí klub uhradit startovné do soutěží ČFbU, částku přibližně 45 000 Kč, za rok a také uhradit cestovné na zápasy cca 15 000 Kč. Celkové roční výdaje klubu se tedy pohybují kolem 500 000 Kč.

Jak představitelé, tak i členové se neustále snaží získávat finance od drobných sponzorů, což se daří jen v malé míře. Pokud už klub sponzora získá, ve většině případů se jedná o podnikatele, který má v klubu dítě, nebo jiného rodinného příslušníka, či známé. Jelikož příjmy klubu FBC Vikings nejsou až tak závislé na sponzorech, neprojevíly se v klubu dopady hospodářské krize. Klub by mohl také žádat o dotace z EU, ale z důvodu obrovské náročnosti přípravy o tuto dotaci nežádá.

3.3. Torpedo Havířov

3.3.1. Základní údaje klubu

<i>Celý název klubu:</i>	Torpedo Havířov
<i>Právní forma:</i>	Občanské sdružení
<i>Sídlo:</i>	Astronautů 2, 736 01, Havířov – Město
<i>Domovská hala:</i>	Městská sportovní hala Havířov, Astronautů 2, 736 01, Havířov – Město
<i>Vznik:</i>	1995
<i>Počet členů:</i>	400 (odhad)
<i>Počet družstev:</i>	8
<i>Nejvyšší přestavitel:</i>	Roman Kantor, prezident klubu
<i>Webové stránky:</i>	www.torpedohavirov.cz
<i>IČ:</i>	64630455
<i>DIČ:</i>	CZ37030455

3.3.2. Organizace v klubu

Valná hromada

Valná hromada je nejvyšší orgán v klubu. Svolává a řídí ji předseda klubu, nejméně jednou za rok. Může se uskutečnit také mimořádná valná hromada, pokud si ji vyžádá 1/3 členů klubu nebo nadpoloviční počet členů výkonného výboru. Žádost musí být podána písemně, musí být uveden důvod a následná mimořádná valná hromada by se měla uskutečnit do třiceti dnů od obdržení písemné žádosti. Hlasování na valné hromadě je veřejné a právo hlasovat, volit a být volen má každý člen nad 18 let, jinak prostřednictvím zákonného zástupce. Valná hromada klubu např. schvaluje stanovy klubu, volí a odvolává členy výkonného výboru a revizní komise, schvaluje činnosti klubu, rozpočet, posuzuje zprávy o hospodaření, schvaluje předpisy klubu, rozhoduje o vyloučení členů a o zániku klubu a majetkovém vypořádání.

Výkonný výbor

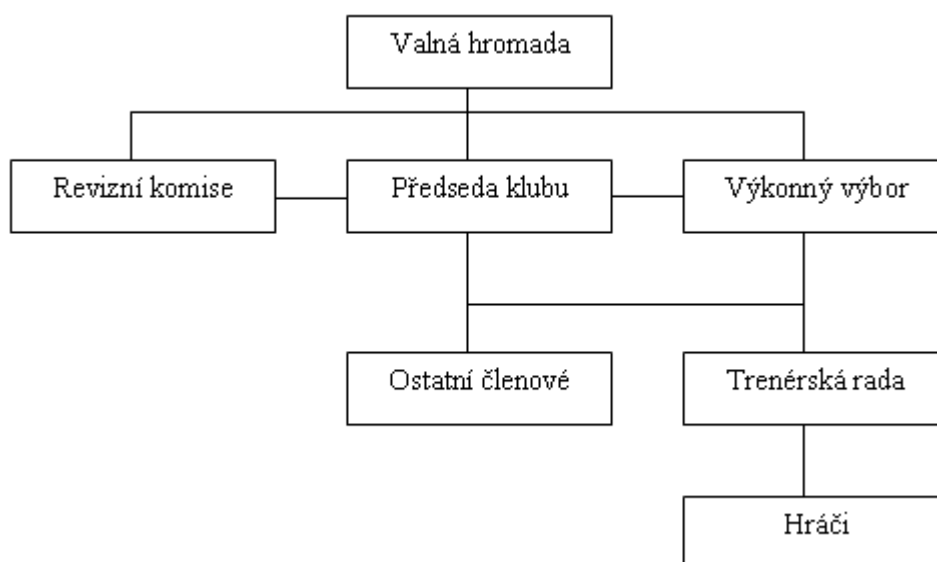
Je výkonným orgánem, je tvořen předsedou a členy, jejichž počet musí být lichý a nesmí přesáhnout počet sedmi členů. Tento orgán svolává a řídí předseda klubu jednou měsíčně,

mimořádně o něj mohou požádat alespoň dva členové výkonného výboru. Jedná, pokud je přítomna nadpoloviční většina členů výboru a schopný se usnášet souhlasí-li nadpoloviční většina přítomných členů, při rovnosti hlasů rozhoduje předseda. Výkonný výbor např. vede disciplinární řízení, navrhuje plán činnosti, hospodaření klubu, rozpočet, projednává uvolnění členů do jiných klubů, schvaluje nominace na soutěže a turnaje, vydává a schvaluje druh, výši a způsob placení členských příspěvků.

Předseda klubu

Předsedu, na valné hromadě, volí členové výkonného výboru na období dvou let. Předseda musí být starší 18 - ti let. Zastupuje klub navenek.

Obr. 3.2 Organizační struktura klubu Torpedo Havířov

Zdroj: vlastní zpracování, ve spolupráci s Torpedem Havířov

3.3.3. Historie a úspěchy klubu

Historie

Florbalový klub Torpedo Havířov byl založen v květnu roku 1995. Do soutěže byl přihlášen tým, který se skládal z hráčů z několika menších místních týmů, hráli 2. ligu, Moravskou divizi, která byla jednou ze tří. Tenkrát byly jen dvě výkonnostní třídy a pouze mužské kategorie. První sezóna 1995/1996 odstartovala úspěšně, dokonce díky složení týmu

byl Havířov považován za favorita a to také potvrdil, když se hned v první sezóně probojoval do první ligy.

Do další sezóny přihlásilo Torpedo kromě mužů, také starší žáky a do sezóny 1997/1998 ještě ženy, které překvapily a stejně jako mužům, se jim úvodní sezóna vydařila a postoupily do nejvyšší soutěže. Před dalším ročníkem 1998/1999 se počet družstev hrající soutěž za Havířov zvedl ze tří na sedm, zejména u mládežnických složek získal tento sport velkou popularitu. Také Torpedo získalo generálního partnera, firmu Pegres, která se zabývá výrobou obuvi. Tento partner pomohl Havířovu k největším úspěchům.

Na sezónu 2000/2001 se členská základna opět velmi rozrostla a Havířov tak mohl přihlásit družstva mužů A, B, juniorů A, B, starších a mladších žáků, elévů dokonce A, B i C a družstvo žen. Florbal šel v Havířově výkonnostně nahoru a to i díky stále novému začleňování nových nadějných hráčů do kádru. Také divácký zájem stoupal, ještě v loňské sezóně 2009/2010, kdy Havířov hrál extraligu, navštěvovalo tyto zápasy kolem 400 diváků, což je veliký počet na florbalovou ligu, obvykle chodí přibližně 100 – 200 diváků.

V sezóně 2001/2002 dosáhl Havířov dosud největšího úspěchu, kdy se stal vicemistrem. Finále tehdy v Havířově navštívilo 800 diváků. Úspěch druhého místa zopakovali ještě v sezóně 2006/2007, kdy přišlo dokonce 3 013 diváků, což je rekord české extraligy. V roce 2005 došlo k velkým změnám ve vedení klubu. Valná hromada zvolila sedmi členné vedení, v čele s prezidentem a začaly se podepisovat hráčské smlouvy s hráči staršími patnácti let.

Letošní sezónu hrají muži A v první lize (druhá nejvyšší), kvůli loňskému neúspěchu. Cílem pro letošní sezónu je návrat do nejvyšší soutěže, Fortuna extraligy. V roce 2007 po rozhodnutí klubu, Torpedo Havířov opustily ženské složky, které nyní spadají pod tým ZŠ Horní Suchá.

Úspěchy

A-tým mužů Torpeda Havířov se stal dvakrát vicemistrem republiky v letech 2002 a 2007, obsadil druhé místo v roce 2006 v Poháru ČFbU. V roce 2007 se zúčastnil kvalifikace na Pohár Mistrů Evropských Zemí. Značné úspěchy měl i mezi mládeží, kdy se starší žáci stali třikrát mistry republiky a junioři jedenkrát. Největší osobností klubu je Pavel Kožušník, dlouholetý reprezentant, který má stříbro z MS z roku 2004 a působil také ve Švýcarsku.

3.3.4. *Financování klubu*

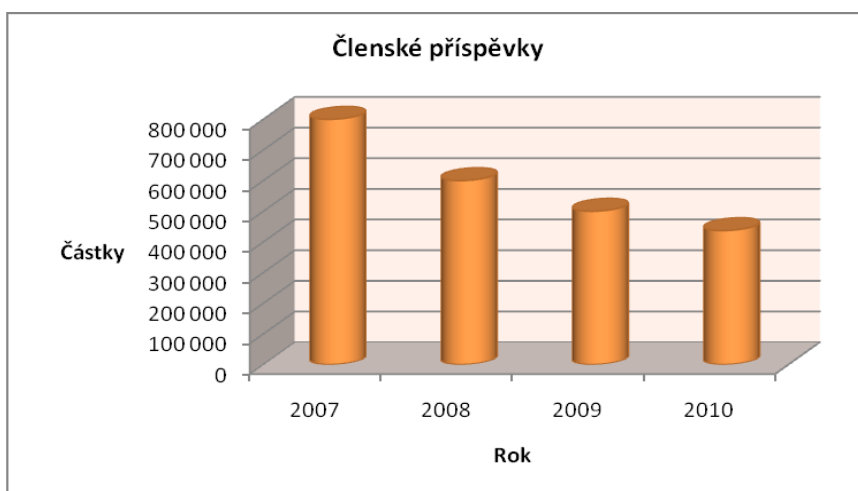
Florbalový klub Torpedo Havířov poskytl veškeré údaje o příjmech a další informace prostřednictvím svého prezidenta, pana Romana Kantora. Údaje o příjmech byly poskytnuty za roky 2007 až 2010, byly zpracovány do grafu a následně vyhodnoceny, dle jednotlivých sledovaných kategorií.

Členské příspěvky

Torpedo Havířov nastavuje členské příspěvky zcela jiným způsobem než ostatní kluby. Zatímco většinou je výše příspěvků pro všechny členy stejná, zde se výše odvíjí od jednotlivých kategorií. To znamená, že jiné příspěvky pláti třeba mladší žáci a junioři. Pro danou kategorii musí být příspěvky nastaveny tak, aby pokryly výdaje této kategorie.

V grafu 3.7 je možné vidět, že v roce 2007 činila výše vybraných členských příspěvků 800 000 Kč, ale o rok později klesly příjmy z tohoto zdroje o 25%. Je však nutné podotknout, že po roce 2007 odešly z tohoto klubu veškeré ženské složky a to způsobilo tak velký pokles. I v dalších dvou letech se výše příjmů z členských příspěvků snižovala, jelikož klub měl dostatek finančních prostředků, odpustil členské příspěvky kategorii mužů A, kteří v té době hráli ještě nejvyšší soutěž. To zapříčinilo, že v roce 2009 činila vybraná částka 500 000 Kč a v roce 2010, 437 000 Kč.

Graf 3.7 Výše příjmů z členských příspěvků v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

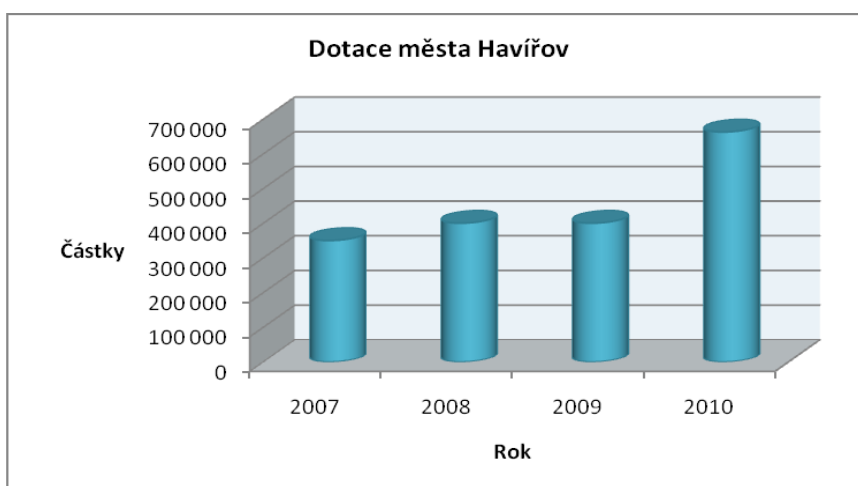

Dotace města Havířov

Jednou z nejvyšších položek příjmu florbalového klubu Torpedo Havířov jsou dotace od města Havířov. Klub musí sepsat žádost, ke které přikládá všechny nutné dokumenty a informace o klubu, na základě toho pak městské zastupitelstvo schvaluje výši dotace. Jelikož v Havířově není moc sportovních klubů, ať již se jedná o jakýkoliv sport, které by byly účastníky nejvyšší soutěže, bylo město k Torpedu velmi shovívavé i v čase hospodářské krize.

Graf 3.8 na první pohled ukazuje, že město vkládá do tak populárního sportu, jako je florbal, který vždy měl v Havířově jednu z největších návštěvností, čím dál více finančních prostředků. A to i přes trvání finanční krize, nebo sestup A-týmu do první ligy. V roce 2007 dotovalo město florbalový klub částkou 350 000 Kč, další dva roky přijal klub od města stejnou částku a to 400 000 Kč. S odlivem finanční krize, poskytlo město v roce 2010 dotaci dokonce 663 000 Kč.

Graf 3.8 Výše příjmů z dotací města Havířov v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

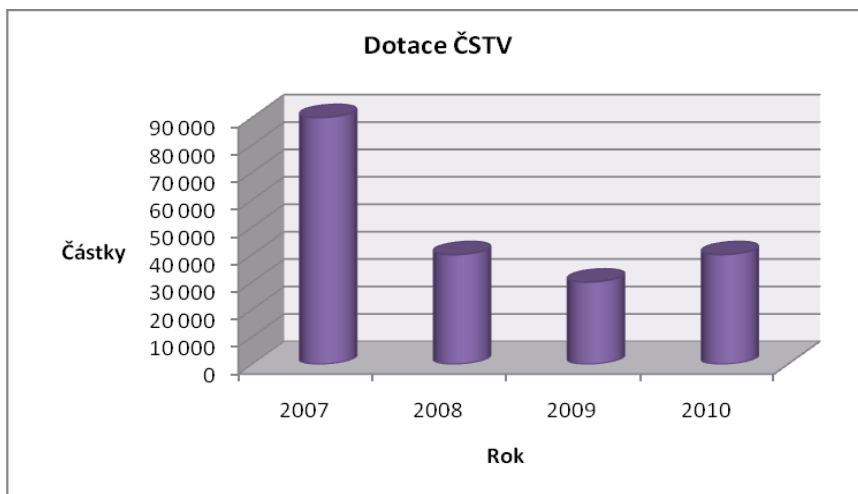
Dotace ČSTV

Klub Torpedo Havířov, stejně jako všechny sportovní kluby, má nárok na dotace od ČSTV. Dostává je automaticky jako člen ČSTV. Ačkoli patří k hlavním zdrojům příjmu florbalu v ČR, tak tyto částky představují jen malou výši příjmů florbalovým klubům.

Poměrně vysokou částku 90 000 Kč, získalo Torpedo od ČSTV v roce 2007. Počátkem období finanční krize v roce 2008 se tato částka propadla o 55% na 40 000 Kč. O rok později,

v roce 2009, se ještě snížila na 30 000 Kč. V roce 2010 se dostala na stejnou úroveň, jako o dva roky dříve. Tyto údaje znázorňuje graf 3.9.

Graf 3.9 Výše příjmů z dotací ČSTV v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

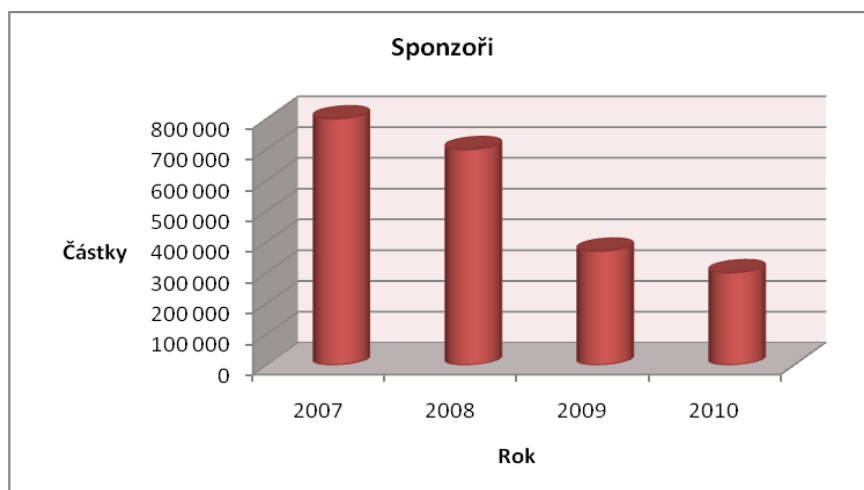

Příjmy od sponzorů

Až do loňského roku patřilo Torpedo Havířov a jeho A-tým mužů po dlouhá léta do florbalové špičky, hráli nejvyšší mužskou soutěž, tudíž bylo pro sponzory velmi atraktivní. Dlouhou dobu byla hlavním sponzorem klubu firma Pegres, která vyráběla ponožky a po dobu spolupráce s touto firmou nesl v sobě název klubu i tuto firmu, nazýval se Torpedo Pegres Havířov. Mezi další partnery Torpeda Havířov patří Spinflo a Florbal Expert, což jsou obchody s florbalovým vybavením, florbalová značka Unihoc, která dodává A-týmu veškerý florbalový materiál a nabízí slevy členům, firma Buřík, která se věnuje výrobě dresu, dále McDavid a Správa sportovních a rekreačních zařízení, Havířov. Torpedo Havířov dostává od těchto sponzorů nejen přímou finanční pomoc, ale také pomoc v naturáliích, to se týká zejména florbalové výstroje a výzbroje.

Ještě v době kdy předním sponzorem byla firma Pegres, obsažená v názvu klubu, dostávalo se Havířovu velké finanční podpory, v roce 2007 získal klub 800 000 Kč. O rok později v roce 2008 obdržel 700 000 Kč. V témže roce florbalový klub Torpedo Pegres Havířov a firma Pegres rozvázali spolupráci. Pro rok 2009 ztratil klub nejen lukrativního sponzora, ale i řadu dalších z důvodu finanční krize a celkově od sponzorů v tomto roce získal pouze 370 000 Kč. O rok později, kdy krize doznívá a navíc A-tým sestupuje z nejvyšší soutěže, získává od sponzorů ještě menší částku, 300 000 Kč, což je vyobrazeno v grafu 3.10.

Graf 3.10 Výše příjmů od sponzorů v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

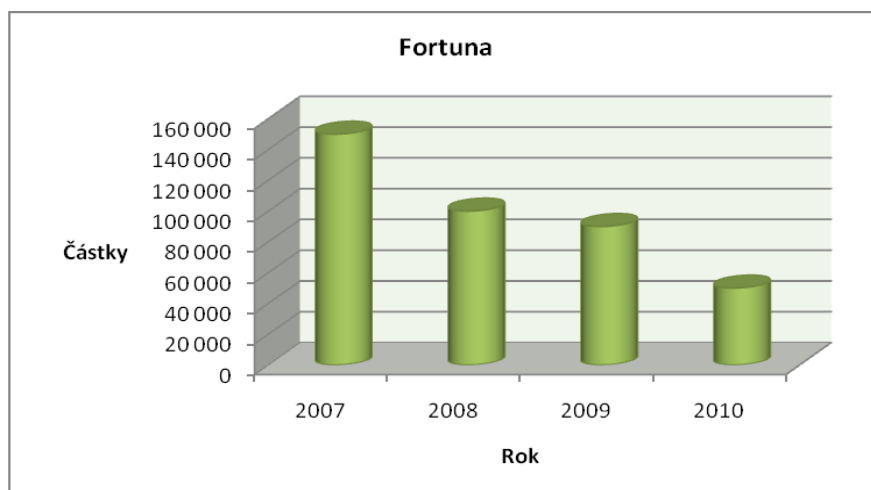

Příjmy od loterijní společnosti Fortuna

Jak bylo zmíněno výše, až do roku 2010 hrál A-tým mužů Torpeda Havířov nejvyšší florbalovou soutěž v ČR. Exkluzivním partnerem nejvyšší soutěže je loterijní společnost Fortuna, která má uzavřenou smlouvu s ČFbU a tudíž tato soutěž nese název Fortuna extraliga. Loterijní společnost Fortuna, všem týmům hrající tuto soutěž, poskytuje jistou finanční injekci.

V grafu 3.11 je názorně vidět opět pokles financí od tohoto zdroje. V roce 2007 Fortuna poskytla klubu 150 000 Kč, avšak s příchodem finanční krize se tyto příjmy snížily a to na částku 100 000 Kč v roce 2008 a 90 000 Kč v roce 2009. V posledním sledovaném roce je částka ještě nižší, 50 000 Kč, jelikož Havířov hrál extraligu jen polovinu sezóny, poté z extraligy vypadl a další polovinu nové sezóny už hrál jako prvoligový klub, tudíž neměl nárok na příjmy od Fortuny.

Graf 3.11 Výše příjmů od loterijní společnosti Fortuna v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

Ostatní příjmy

Už výše bylo zmíněno, že do Havířova chodí na florbal velký počet diváků, než na zápasy ostatních týmů, má se tím na mysli základní část. Nepatrnou částku tedy zahrnuje i příjem ze vstupného, který se každoročně pohybuje přibližně nad 10 000 Kč. Každoročně v tomto klubu dochází také k přestupům, které se týkají jen dospělých, z přestupů mládeže nemá klub žádné příjmy. Tyto částky jsou však velmi nepravidelné a pokaždé jinak vysoké. Avšak v loňském roce klub za tyto úkony obdržel 100 000 Kč, tato výše byla zapříčiněna sestupem do první ligy, kdy nejlepší hráči dostali nabídky do extraligových týmů a přestoupili. Dotace ČFbU klub nečerpá, sice unie vypisuje granty, ale ty se z 99% velikosti tohoto klubu netýkají.

Stejně tak jako klub FBC Vikings Kopřivnice, tak i Torpedo Havířov sestavují vždy na sezónu dopředu svůj finanční plán. Každý rok vydá Torpedo Havířov kolem 1,5 mil. Kč, tyto výdaje se týkají především nájemného, dále velkou položkou je cestovné, jelikož tým Havířova oproti týmu z Kopřivnice cestuje, v rámci ligy, po celé ČR, ale také jsou to výdaje na různé pomůcky na tréninkové jednotky nebo pro externí účetní, výplaty rozhodčím apod.

Příchod finanční krize se na Torpedu Havířov podepsal hlavně odlivem sponzorů a dále pak v příjmech především od loterijní společnosti Fortuna nebo dotací od ČSTV. Přesto se klub snaží neustále oslovovat nové sponzory nebo potencionální partnery, např. regionální politiky v rámci předvolebních kampaní apod. O dotace z EU rovněž klub nežádá, neboť je to velmi náročný proces, dokonce pan Kantor uvedl, že nezná žádný florbalový klub, který by v této oblasti dosáhl úspěchu, nebo se vůbec snažil žádat o tuto dotaci.

3.4. FBC Ostrava

3.4.1. Základní údaje klubu

Celý název klubu:	FBC Remedicum Ostrava
Právní forma:	Občanské sdružení
Sídlo:	Motýlova 147/16, 713 00, Ostrava-Heřmanice
Domovská hala:	SH Sareza, Hrušovská 2953/15, 702 00, Ostrava-Přívoz Sportovní centrum mládeže – Fat Pipe Aréna, Hladnovská 259/128, 712 00, Ostrava-Muglinov
Vznik:	1993
Počet členů:	600 (odhad)
Počet družstev:	12
Nejvyšší představitel:	Rolf Franke, generální manažer, Mgr. Lubomír Šimon, sportovní manažer
Webové stránky:	www.fbcostrava.cz
IČ:	64628060
DIČ:	CZ64628060

3.4.2. Organizace v klubu

Valná hromada

Tento orgán klubu je, tak jako u předcházejících dvou klubů, nejvyšším orgánem FBC Ostrava. Schází se jedenkrát ročně a termín konání určuje vedení klubu, které musí tuto informaci předat členům v podobě písemných pozvánek nejpozději 20 dní před termínem konání. O mimořádnou valnou hromadu mohou zažádat nejméně dvě třetiny členů, písemně doručit vedení a to musí svolat mimořádnou valnou hromadu do 20 dnů. Jednání na valné hromadě řídí generální manažer klubu. Valná hromada rozhoduje o změně stanov a přijímá další interní normy, rozhoduje o změně názvu a symboliky klubu, projednává zprávu o činnosti klubu, stavu majetku, projednává členské příspěvky, rozhoduje o sloučení nebo zániku klubu. Dále volí a odvolává členy vedení. Je usnášení schopná, pokud jsou přítomny tři čtvrtiny členů a pro přijetí návrhu je nutný souhlas nadpoloviční většiny přítomných.

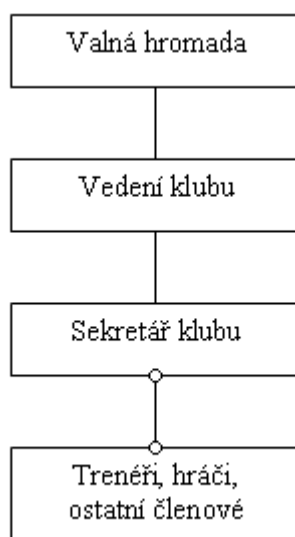
Vedení klubu

Vedení se skládá pouze ze dvou osob, generálního manažera a sportovního manažera, který je jeho zástupcem. Tito členové vedení jsou jmenováni na valné hromadě klubu a mezi sebou si zvolí, kdo bude generální manažer. Schůze vedení se konají operativně, dle potřeby, ale minimálně jednou čtvrtletně. Vedení řídí a kontroluje běžnou činnost klubu, vypracovává rozpočet a roční účetní závěrku, zajišťuje ekonomický a účetní chod klubu, řídí a kontroluje užití veškerého majetku, rozhoduje o přijetí či vyloučení člena z klubu, stanovuje výši členských příspěvků, které jsou v zásadě nevratné. Jménem klubu jsou oprávněni jednat oba členové vedení samostatně. Podpis obou členů vedení je nutný, pokud dochází k právním úkonům, jejichž plnění je vyšší než 50 000 Kč, nebo pokud je klubu odcizen majetek, klub je omezován, zatěžován, zavázán k závazkům nad 50 000 Kč.

Sekretář klubu

Člověk na této pozici se stará o veškeré administrativní záležitosti klubu, včetně organizování domácích utkání, nebo turnajů a zajišťování potřebných záležitostí k utkáním na hřištích soupeřů.

Obr. 3.3 Organizační struktura klubu FBC Ostrava

Zdroj: vlastní zpracování, ve spolupráci s FBC Ostrava

3.4.3. Historie a úspěchy klubu

Historie

Florbalový klub FBC Ostrava byl založen v roce 1993, kdy florbal v ČR teprve začínal. Tehdy se jednalo o klub Dream Team Ostrava. Hned v úvodní sezóně, kterou hrál, se dostal do první, nejvyšší ligy v ČR, ve které působí od té doby bez ustání. Tato nejvyšší liga dnes nese jméno Fortuna extraliga. Až pro sezónu 1996/1997 dostal tento klub serióznější název FBC Ostrava.

Hned úvodní sezóny pro tento klub byly velmi příznivé, třikrát obsadil druhé místo v republice a to v letech 1994, 1995 a 1996. Po konci sezóny 1998 odešlo hodně opor týmu, změnilo se vedení a celá organizace klubu. Tyto změny měly pozitivní vliv i na přípravu týmu mužů, kteří dokázali vyhrát během letní přípravy prestižní turnaj Czech Open v Praze. Obměněný tým se v sezóně 1998/1999 dostal do finále a získal stříbro. Tento úspěch přilákal sponzora, který se stal na dlouhá léta hlavním sponzorem tohoto klubu a figuroval také v názvu. Tímto sponzorem se stala firma Pepino, a tým tak získal, dnes velmi známý název, FBC Pepino Ostrava.

Po roce 2000 nastala dlouhá doba, kdy se tým mužů držel na špici českého florbalu. I přesto, že několikrát pronikl do finále, zlato se mu stalo zapovězeným a nikdy nestačil na několikanásobného mistra z Prahy, tým Tatranu Střešovice. Naopak úspěšným byl dvakrát, kdy se mu podařilo vyhrát Pohár ČFbU.

V roce 2004 došlo k další velké změně v klubu, když dosud pouze mužský tým přibral pod svůj patronát ženské složky týmu UHC Ostrava. Ve vedení klubu stále rostla myšlenka a také potřeba vlastní haly, ta byla zrealizována v roce 2007, kdy se podařilo získat pozemek pro nafukovací halu, která je dnes ve vlastnictví klubu. Vedení se neustále snaží budovat ty nejlepší podmínky pro své hráče, proto také byly zakoupeny tři 7-8 místné automobily sloužící výhradně pro dopravu hráčů na meziměstská utkání. V roce 2009 po dlouholeté spolupráci přišel klub o hlavního sponzora, firmu Pepino, která byla nahrazena firmou Bix. Klub tak získal nový název FBC Bix Ostrava. Stejná situace se však opakovala i v roce 2010 a opět se vyměnil sponzor a název na FBC Remedicum Ostrava.

Úspěchy

FBC Ostrava se stal osmkrát vicemistrem republiky v letech 1994 - 1996, 1999, 2000, 2003 – 2006 a dvakrát obsadil třetí místo v roce 2000 a 2003. Je dvojnásobným držitelem Poháru ČFbU a odchoval celou řadu hráčů, kteří dlouhá léta působili v reprezentaci a hrají v zahraničí např. Tomáš Trnavský, současný trenér mužské reprezentace ČR, Aleš Zálesný, Michal Rybka, Martin Osmanský. Osobností současného týmu je Petr Skácel, držitel rekordu v počtu kanadských bodů, nasbíral 63 bodů.

3.4.4. *Financování klubu*

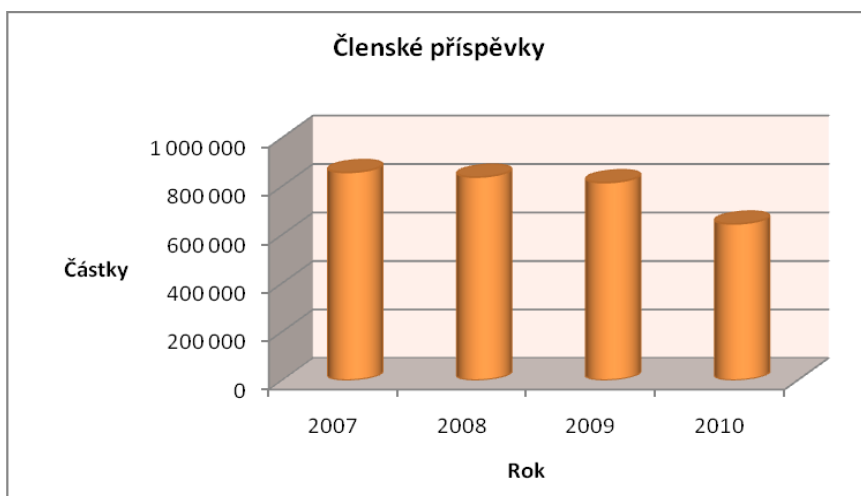
Veškeré informace o financích, které jsou hlavním zdrojem klubu, byly po dohodě s generálním manažerem získány ve spolupráci s externí účetní klubu. Další poznatky k tomuto tématu, nejen o financování, ale také o klubu samotném, poskytl sportovní manažer klubu. Zjištěné údaje z let 2007 až 2010 jsou níže převedeny do grafů, dle sledovaných kategorií a vysvětleny.

Členské příspěvky

Výši členských příspěvků stanovuje vedení klubu a posléze ji projednávají členové klubu na valné hromadě. Výše členských příspěvků se stanovuje tak, aby pokryla dvě základní kritéria. Prvním je pokrytí nákladů všech družstev. Druhým je pak vyplnění mezery v plánovaném rozpočtu, pak dochází k výpočtu ročního členského příspěvku na jednotlivce. Jako extraligový klub chce FBC zajistit svému A-týmu mužů nejlepší podmínky, proto povinnost členských příspěvků tomuto týmu odpadá.

Z grafu 3.12 je patrné, že v roce 2007 až 2009 byly příjmy z členských příspěvků přibližně na stejné úrovni, v rozmezí mezi 800 000 Kč a 860 000 Kč. Před sezónou 2006/2007 klub uváděl, že členská základna je necelých 900 členů. Počátkem roku 2011 už klub uvádí počet kolem 600 členů, což je úbytek přibližně o 33%. Tento úbytek členů zachycuje rok 2010, kdy výše vybraných členských příspěvků činí 640 000 Kč, což je v porovnání s rokem 2007 o 26% nižší příjem z tohoto zdroje, zároveň se však v roce 2010 zvýšila celková roční hodnota členského příspěvku na jednotlivce.

Graf 3.12 Výše příjmů z členských příspěvků v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

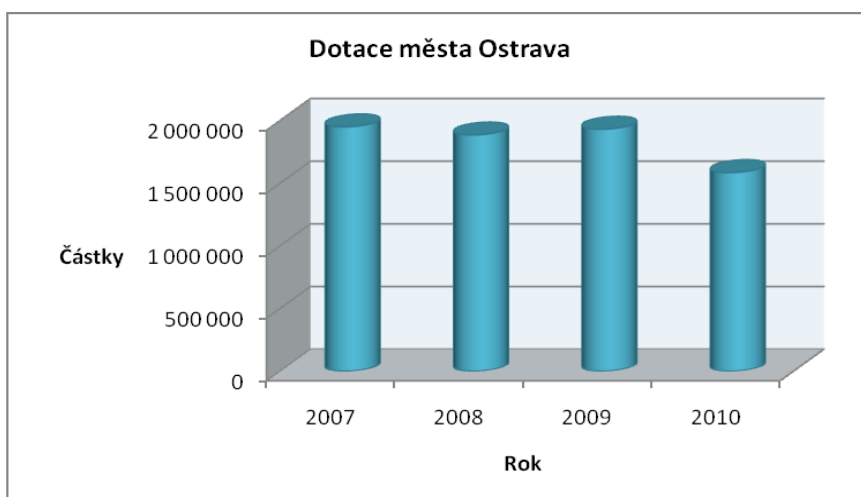

Dotace města Ostrava

FBC Ostrava se každoročně přihlašuje o granty z města na základě žádosti. Tato žádost musí obsahovat všechny náležitosti klubu např. doklad o založení účtu, potvrzení o přidělení IČ a DIČ, potvrzení o bezdlužnosti klubu a registraci klubu a další údaje. Městské zastupitelstvo poté schvaluje tuto žádost. Výše dotace se odvíjí od úrovně soutěže, kterou klub hraje, úspěchů klubu, velikosti členské základny, počtu hráčů do 21 let apod.

Město Ostrava bylo vždy jedním z největších přispívatelů klubu. Dotace, které z města plynou klubu se dlouhou dobu drží na přibližně stejné úrovni. Menší pokles je pak zaznamenán v roce 2010, kdy dotace činila 1 587 000 Kč. V předchozích letech se pohybovala mezi 1 887 000 Kč a 1 951 000 Kč, jak ukazuje graf 3.13.

Graf 3.13 Výše příjmů z dotací města Ostrava v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

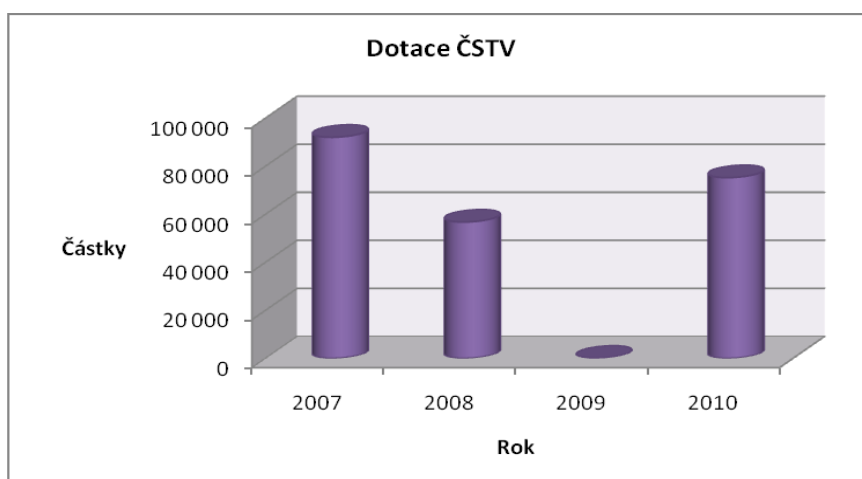

Dotace ČSTV

Ostravský florbalový klub, stejně jako předchozí dva kluby, je členem ČSTV, a tudíž dostává dotace od této sportovní instituce automaticky. Avšak rozdílem mezi kluby je to, že dotaci získává prostřednictvím Ostravské tělovýchovné unie, která je krajským sdružením ČSTV. Výše těchto dotací však představují pro FBC jen nepatrnou část z jeho celkových příjmů.

Graf 3.14 znázorňuje vývoj dotací od ČSTV v letech 2007 až 2010. V roce 2009 neobdržel klub žádnou dotaci. Nejvyšším příjmem od tohoto svazu byla částka 92 000 Kč v roce 2007, v roce 2008 došlo k poklesu dotace na 57 000 Kč. V roce 2010 obdržel klub opět tuto dotaci ve výši 75 000 Kč.

Graf 3.14 Výše příjmů z dotací ČSTV v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

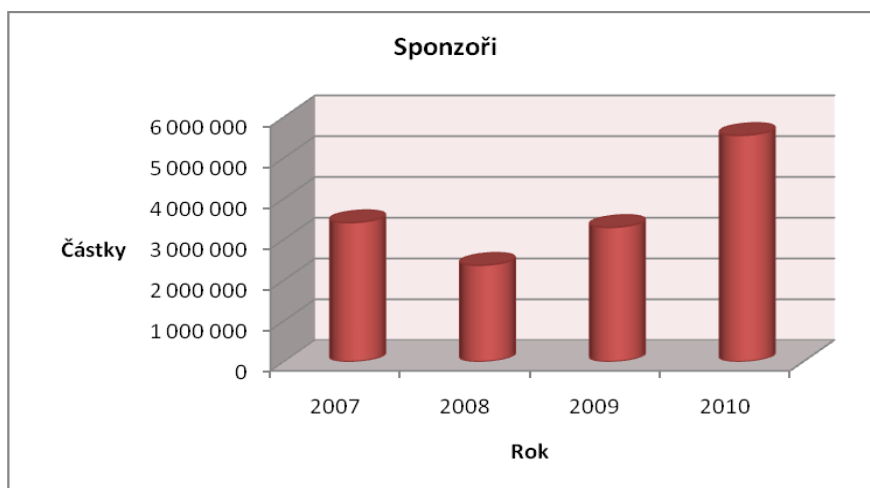
Příjmy od sponzorů

FBC Ostrava patří, už od začátku svého založení, do nejvyšší soutěže a řadu let patří do špičky českého florbalu mezi ty nejlepší. Tento fakt je skvělou vizitkou, jak nalákat nové sponzory a udržet stávající. Sponzoři jsou hlavním finančním zdrojem klubu. FBC vždy mělo dostatek sponzorů pro zajištění finanční stránky klubu, které si dlouhodobě dokázalo udržet. To je zásluha manažerů klubu, pro které je činnost sportovního manažera a získávání sponzorů prací na plný úvazek, což není ve florbalovém prostředí v ČR zcela obvyklé. Manažeři klubu získávají sponzory v převážné většině formou osobního jednání. Klub rozděluje sponzory, podle výše a stálosti finančních prostředků na generálního sponzora, hlavní sponzory, sponzory, partnery Fortuna extraligy a mediální partnery. Generálním

sponzorem je firma Remedicum, která se zabývá produkty pro zdravý životní styl. Klub tomuto sponzorovi poskytuje jako protislužbu umístění jména firmy v názvu klubu, reklamu na dresech a dalším vybavení hráčů, mantinelech, plakátech, vstupenkách, bulletinech a další. Hlavním sponzorům nabízí stejnou propagaci s výjimkou umístění v názvu. Dalším sponzorům pak reklamu na mantinelech, plakátech nebo pouze na webových stránkách klubu. Firma FatPipe dodává hráčům veškeré florbalové vybavení. Dalšími sponzory a partnery klubu jsou např. Město Ostrava, Poukar – České šperky, D-sport, Nicolas tours.

Graf 3.15 znázorňuje, že FBC Ostrava měl vždy dostatek financí od sponzorů. V roce 2007 se celková výše financí od sponzorů pohybovala okolo 3 400 000 Kč. S příchodem finanční krize došlo k úbytku na 2 360 000 Kč. Od roku 2009 začaly příjmy z tohoto zdroje opět růst přes částku 3 290 000 Kč až k částce 5 550 000 Kč v roce 2010.

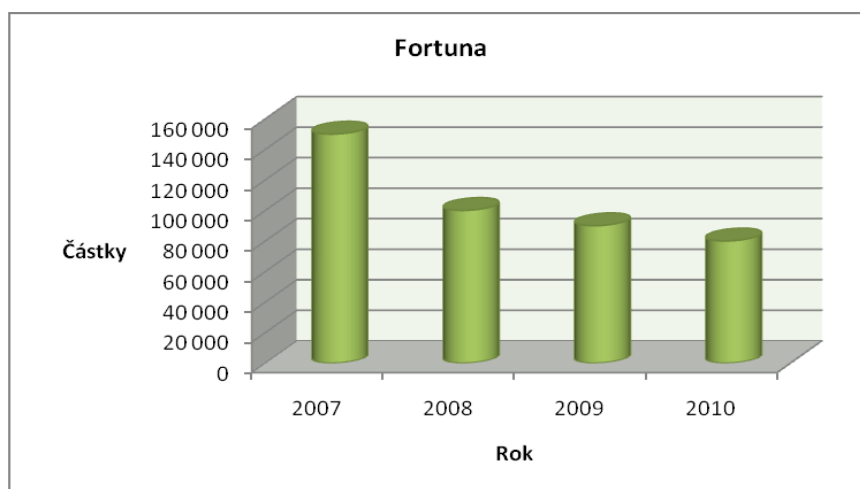
Graf 3.15 Výše příjmů od sponzorů v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

Příjmy od loterijní společnosti Fortuna

Graf 3.16 je téměř totožný s grafem 3.11 u podkapitoly Torpedo Havířov. FBC Ostrava jako účastník Fortuna extraligy, má nárok na finanční příspěvek od této společnosti stejně jako ostatní účastníci nejvyšší soutěže. V roce 2007 až 2009 měl stejný příjem z tohoto zdroje jako Torpedo Havířov, tedy 150 000 Kč, 100 000 Kč a 90 000 Kč. V roce 2010 získal FBC od Fortuny 80 000 Kč, jelikož byl po celý rok účastníkem extraligy, jak je zmíněno u předchozí podkapitoly Havířov z nejvyšší soutěže v roce 2010 sestoupil.

Graf 3.16 Výše příjmů od loterijní společnosti Fortuna v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

Ostatní příjmy

Klub FBC Ostrava na každém domácím zápase vybírá vstupné, tato položka však představuje pro klub zcela malý příjem. Ten se ročně pohybuje mezi 12 000 Kč až 18 000 Kč, záleží, jak se daří klubu v soutěži, pokud se dostane do play off, je vstupné vyšší a na zápasy chodí také více diváků. Významnou položkou v příjmech by mohly být přestupy, které probíhají pouze v mužských kategoriích, avšak stejně jak klub nakupuje hráče tak je i prodává, takže i tento příjem nedosahuje vyšších částek. Od ČFbU získal klub finanční prostředky za poslední roky jedenkrát, částku 7 500 Kč. O dotace z EU klub nežádá.

FBC Ostrava si každoročně sestavuje finanční plán, na základě průměrných ročních výdajů, které se pohybují okolo 5,5 mil. Kč. Tyto výdaje zahrnují zejména nájemné na halu, náklady spojené s užíváním a údržbou vlastní haly a aut, veškeré výdaje A-týmu mužů a částečně i juniorů a žen, dále výdaje na výplaty rozhodčím, delegátům, pořadatelům zápasů, externí účetní, zaměstnancům klubu apod. Finanční krize klub nezasáhla ve velké míře. Pouze došlo k úbytku financí od ČSTV a logicky od sponzorů. Klub však měl a stále má dostatek financí k bezproblémovému zajištění svého chodu.

3.4.5. Investice klubu

Ostravský florbalový klub provedl v posledních čtyřech letech dvě významné investice, které mu získaly výjimečnost. Jako jediný florbalový klub v ČR investoval do vlastní haly a

vlastních přepravních prostředků na zápasy, do automobilů. Pro všechny subjekty, které takto investují, je důležité, aby věděli, zda taková investice je či není výhodná, pomocí výpočtu doby návratnosti, nebo zda představuje určitý ekonomický přínos.

Sportovní centrum mládeže – Fat Pipe Aréna

Manažeři FBC se vždy snažili svým hráčům zabezpečit nejlepší podmínky, proto se dlouhou dobu zamýšleli nad ideou vlastní haly. Tuto myšlenku zrealizovali v roce 2008, kdy pořídili tzv. nafukovací halu, jejíž ceny pořízení zahrnuje cenu pozemku, speciálního florbalového povrchu tarket, nafukovací střechu a náklady na vybudování šaten.

Celková pořizovací cena haly:	3 023 000 Kč
Průměrné roční náklady na provoz vlastní haly:	481 000 Kč
Průměrné roční náklady na nájemné hal (před pořízením vlastní haly):	691 000 Kč

Rozdíl nákladů na provoz a nájemné hal před a po uskutečnění investice:

$$691\,000 - 481\,000 = 210\,000 \text{ Kč}$$

Doba návratnosti:

$$3\,023\,000 / 210\,000 = 14,4$$

Investice se vrátí v 15 roce užívání haly.

Z hlediska doby životnosti objektu, do kterého bylo investováno, je tato investice výhodná.

Automobily

Klub FBC Ostrava pořídil tři osmimístné automobily značky Volkswagen (VW), pro přepravu hráčů na zápasy. Do té doby byla nutná přeprava buď vlakem, nebo zapůjčeným autobusem. Cestovné vlakem, nebo autobusem představovalo značně vysoké náklady. Po zakoupení automobilů se roční cestovné snížilo téměř o 45%. Z ekonomického hlediska je proto výhodnější cestovat na zápasy prostřednictvím automobilů.

Průměrné roční náklady na provoz automobilů:	98 000 Kč
Průměrné roční náklady na cestovné vlakem, nebo zapůjčení autobusů:	178 000 Kč

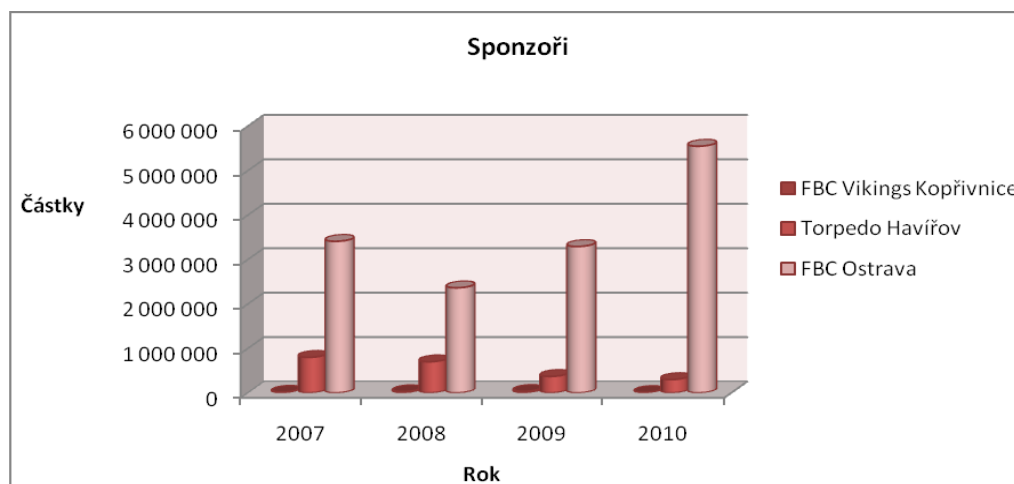
4. VÝSLEDKY ŠETŘENÍ, DOPORUČENÍ PRO ZLEPŠENÍ FINANČNÍ SITUACE

4.1. Porovnání financování v jednotlivých klubech

Tři florbalové kluby, které byly vybrány pro účel této práce, odlišné jak svou velikostí, tak i úrovní soutěže, kterou hrají, jsem porovнала dle výše zjištěných finančních situací. Aby byl rozdíl mezi financováním těchto klubů co nejlépe spatřen, vybrala jsem tři hlavní zdroje jejich financování, které mají společné v letech 2007 až 2010. Byly porovnány tyto zdroje financí: příjmy od sponzorů, dotace města, o které kluby žádají podle svého sídla a dotace ČSTV, které dostávají automaticky jako členové. Členské příspěvky jako zdroj příjmu nemohu srovnávat, jelikož každý klub je má nastavený jiným způsobem, v různé výši a každý z klubů má jiný počet členů, proto by výsledek porovnání nebyl objektivní.

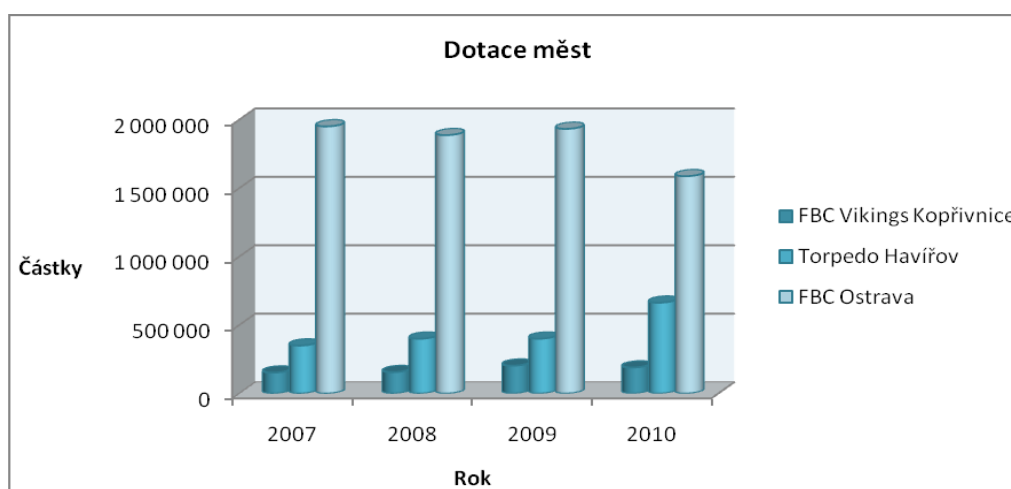
V grafu 4.1 je velmi znatelný rozdíl, nejen mezi klubem nejvyšší a třetí nejvyšší soutěže, ale také velký skok mezi prvoligovým a extraligovým klubem v příjmech od sponzorů. Jedním z důvodů je to, že Torpedo a FBC Vikings se vyskytují na menším městě, tudíž nemají dostupnost k takovému množství firem jako FBC Ostrava. Navíc extraligový klub je více na očích veřejnosti, díky stále narůstající popularitě tohoto sportu se extraligové utkání čím dál častěji dostává do televizních přenosů. Torpedo Havířov také hrálo spoustu let nejvyšší soutěž, ale kvůli klesajícím výkonům přicházel i o sponzory. Hlavním rozdílem je však to, že manažeři FBC jsou v tomto oboru profesionálové, svou profesí se snaží dělat co nejlépe, nejen aby zajistili bezproblémový chod klubu, nejlepší podmínky hráčům, ale taky sami sobě, to je největší motivací. Je to pro ně profese, ve které se pohybují od založení klubu, za tu dobu už si dokázali získat řadu kontaktu, dokonce jeden z nich je i manažerem florbalové reprezentace ČR. Finance z tohoto zdroje jsou tak rozdílné, že příjmy FBC Vikings Kopřivnice, které se pohybují v řádu desítek tisíc, uvedený graf vůbec nezachytil. Naproti tomu jsou zde vidět až pěti milionové příjmy FBC Ostrava. Torpedo Havířov získává od sponzorů 0,5 mil. Kč až 1 mil. Kč

Graf 4.1 Porovnání klubů, z hlediska příjmů od sponzorů v letech 2007 až 2010 (uvedeno v Kč)

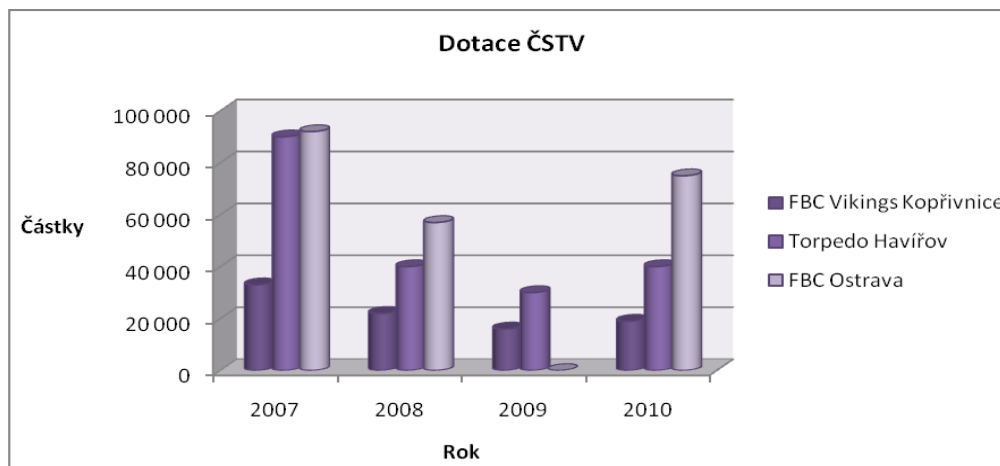

Města, ve kterých kluby sídlí, představují značnou podporu pro tento sport. Avšak opět záleží na velikosti těchto měst a výši rozpočtů. Každoročně se kluby snaží získat dotaci města, na základě žádosti se všemi náležitostmi, pak záleží na samotném městském zastupitelstvu, zda se rozhodne klubům dotaci poskytnout a v jaké výši. Velikost dotace je ovlivněna velikostí a tradicí klubu, počtem členů, množstvím úspěchů, počtem členů do 21 let apod. Tomuto srovnání opět vévodí extraligový klub, nejen díky úspěchům, ale také velikosti mládežnické základny, který získává od města Ostrava dotaci přes 1,5 mil. Kč ročně. Havířov, jehož mládežnická základna čítá pouze mužskou kategorii, dostává částku kolem hranice 0,5 mil. Kč, i přes současné neúspěchy. Kopřivnice pak částku od 100 000 Kč do 200 000 Kč.

Graf 4.2 Porovnání klubů, z hlediska dotací měst v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

Graf 4.3 Porovnání klubů, z hlediska dotací ČSTV v letech 2007 až 2010 (částky jsou uvedeny v Kč)

ČSTV poskytuje všem svým členům dotace automaticky. Jak je možné vidět v grafu 4.3 je tento ukazatel značně vyrovnanější než předchozí dva, už se nejedná o tak markantní rozdíl ve výši příjmů. V roce 2007, kdy Torpedo Havířov i FBC Ostrava hrály nejvyšší soutěž, obdržely od ČSTV téměř totožnou částku, kolem 90 000 Kč. V roce 2010 je možné spatřit krásný rozdíl, v příjmech dle jednotlivých soutěží, vždy se jedna, přibližně, o 50% pokles, od nejvyšší ligy po třetí nejvyšší. Rozdíl mezi nejvyšší částkou, kterou obdržel FBC Vikings v těchto letech, 33 000 Kč v roce 2007, a nejnižší částkou, kterou obdržel ostravský klub v uvedených letech, 57 000 Kč v roce 2008, je pouze 24 000 Kč.⁸

Posledním srovnáním je tabulka 4.1, která obsahuje velikosti celkových příjmů klubů a také jejich průměrné roční výdaje. Příjmy FBC Vikings se pohybují okolo 0,5 mil. Kč, Torpedo Havířov ročně obdrží finance od 1,5 mil do 2,2 mil Kč a FBC dokonce částku od 5 do 8 mil. Kč. Příjem Kopřivnice v roce 2007 představuje pouze 6% příjmu FBC Ostrava a příjem Havířova 34% příjmu FBC. V roce 2010 je to pro Kopřivnici 6,5% a pro Havířov 20% z příjmů FBC Ostrava. Když uvedené částky porovnám s výdaji klubů, tak FBC Ostrava má vždy dostatek financí k pokrytí svých nákladů, u Torpeda se příjem téměř shoduje s jeho výdaji a v Kopřivnici je skoro každý rok problém pokryt všechny své výdaje.

Tabulka 4.1 Výše celkových příjmů klubů v uvedených letech a průměrná výše jejich ročních výdajů (částky jsou uvedeny v Kč)

	Celkové příjmy				Průměrné roční výdaje
	2007	2008	2009	2010	
FBC Kopřivnice	430 000	433 000	541 000	518 000	500 000
Torpedo Havířov	2 200 000	1 850 000	1 400 000	1 600 000	1 500 000
FBC Ostrava	6 460 000	5 244 000	6 138 000	7 936 000	5 500 000

⁸ V tomto případě není brán v úvahu rok 2009, kdy FBC Ostrava neobdržel od ČSTV žádnou dotaci.

4.2. Profesionalismus florbalu v ČR

Florbal se za dvacet let působnosti v ČR vyhoupl až na špici v oblíbenosti sportů mezi tak tradiční rivaly jako je fotbal a hokej, který do velikosti členské základny, velmi rychle dohání. Do ochozů přilákává stále více diváků i více sponzorů. Florbalové kluby v extralize každým rokem navyšují finanční prostředky, které mají na sezónu k dispozici. Proto je otázkou, kdy a zda vůbec, bude florbal v ČR profesionálním sportem a z jakých zdrojů bude hrazen. Názor předsedů a manažera, vybraných florbalových klubů, na tuto problematiku mě velmi zajímal. K jejich názorům jsem připojila také svůj vlastní.

Marek Jehlár, FBC Vikings Kopřivnice:

„Momentálně není florbal na profesionalizaci připraven. Extraliga má málo účastníků, slabou výkonnost s porovnáním se soutěžemi ve Švédsku nebo Finsku. Profesionalizace bude, až vedení ČFbU získá partnera, který bude ochoten investovat do extraligy 15-20 mil. Kč. Největší práce čeká extraligové kluby, které budou muset přitáhnout do svých ochozů tisíce diváků, aby mohly oslovit partnera, který bude klub dotovat a vstup do florbalu bude pro něj marketingově zajímavý. Můj osobní názor je takový, že nejlepší hráči mohou být poloprofesionály do 5-10 let. Plná profesionalizace florbalu výhledově za 15-20 let.“

Roman Kantor, Torpedo Havířov:

„Jednou určitě bude florbal v ČR profesionální, ale je složité říci, jestli to bude z 5 let, za 20 nebo za 50. A pokud ano, tak bude financován ze soukromých zdrojů.“

Mgr. Lubomír Šimon, FBC Ostrava:

„Do 10let určitě nebude profesionálním sportem, bude záležet na samotné šikovnosti manažeru, kolik peněz se jim podaří sehnat a florbal bude z 85% hrazen ze zdrojů od sponzorů.“

S názory manažerů souhlasím, zejména co se týče zdrojů, odkud bude profesionální florbal financován. Domnívám se ale, že v extralize jsou také tlaky od samotných hráčů na manažery klubů, aby byli finančně odměňováni za své případné vynikající výkony, takže do 5 let bude tzv. poloprofesionály část hráčů v extralize. Souhlasím, že florbal jednou profesionální bude, ale ne dříve než za 15 let. V nižších soutěžích je florbal především zábavnou hrou pro partu kamarádu a právě takovým, bych si přála, aby zůstal.

4.3. Doporučení

Řada manažerů, předsedů a prezidentů florbalových klubů, dělá tuto činnost dobrovolně ve svém volném čase, bez nároku na finanční odměny. V profesním životě mají svá vlastní zaměstnání, která se třeba sportu vůbec netýkají. Ve florbalové extralize se vyskytují pouze asi 3 kluby, jedním z nich je i ostravský FBC, ve kterých je činnost sportovního manažera jejich zaměstnáním. V těchto klubech je výborná finanční situace a dostatek prostředků k zabezpečení fungování klubu. Proto by pro florbalovou extraligu bylo velmi prospěšné, kdyby všichni manažeři extraligových klubů byli profesionály. V nižších soutěžích by pak předsedové mohli obdržet alespoň nějakou finanční odměnu, za navázání spolupráce s novými sponzory a partnery. Finanční odměnou by byli motivováni k získání finančních prostředků nejen ke zlepšení fungování klubu, ale také pro svůj vlastní prospěch.

Další možností jak by kluby mohly získat více financí, jsou dotace z EU. Čerpání prostředků z evropských programů je stálou součástí financování sportu u nás, avšak tyto zdroje jsou určeny většinou krajům a obcím, na rozvoj sportu pro širokou veřejnost. Pouze pro potřeby florbalového klubu by EU dotaci neposkytla. Proto by kluby měly žádat o tyto dotace prostřednictvím kraje, jelikož ten by měl z dotací EU poskytovat prostředky na zlepšení a zkvalitnění sportovního vyžití všech aktivních sportovců v daném kraji nebo obci. Vybrané kluby žádají o dotace města, ale o dotace z kraje ne.

Jelikož FBC Ostrava má dosti příznivou finanční situaci oproti zbylým klubům, navrhovala bych Torpedu Havířov a FBC Vikings Kpřivnice, aby se snažili více oslovovat potencionální sponzory. Například je oslovit účastí na nějaké společenské akci třeba florbalovém plese s ukázkou florbalu, nebo uspořádání jednodenního turnaje pro zaměstnance firmy. Nevhodnější by bylo získat jednoho většího, stálého sponzora např. větší firmu v daném městě jako je v Kopřivnici Tatra a.s.

Případné navýšení počtu členské základny by také mohlo pomoci zvýšení finančních prostředků v klubech. Navrhla bych, aby se kluby snažily oslovit zejména mládež, dali letáky o náboru do škol, případně opět ukázkou florbalu od svých zkušených hráčů vyplnily hodiny tělesné výchovy apod. Takové letáky by mohly být rozmístěny i na veřejných prostranstvích ve městech, městských hromadných prostředcích, případně oslovit veřejnost formou letních turnajů hraných pod širým nebem např. na náměstí.

5. ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo zjistit, jakým způsobem florbalové kluby, FBC Vikings Kopřivnice, Torpedo Havířov a FBC Ostrava, financují své fungování, porovnat tyto kluby z hlediska rozdílů ve financování, dle jejich velikosti a úrovně soutěže, kterou hrají. Na základě zjištěných skutečností navrhnout možná opatření pro zlepšení jejich finanční situace a zjistit dobu návratnosti investice klubu FBC Ostrava.

V teoretické části své diplomové práce jsem shromáždila a vymezila základní pojmy týkající finančního řízení, investic, sponzoringu, možnosti získávání finančních zdrojů ve sportu, sportu, florbalu, marketingu, managementu. V praktické části jsem charakterizovala konkrétní zdroje financování v jednotlivých klubech. Vyhodnotila jsem zjištěné poznatky a porovnávala finanční situace klubů. Podle zjištěných skutečností jsem navrhla doporučení pro zlepšení finanční situace florbalových klubů. Zajímala jsem se také o názory manažerů na profesionalismus florbalu, který, pokud se florbal stane profesionálním sportem, bude úzce spjat s potřebou financí.

Na základě dohodnuté spolupráce v jednotlivých klubech, se mi podařilo obdržet interní dokumenty, ze kterých jsem získala veškeré potřebné údaje pro charakteristiku zdrojů financování klubů. Další informace o fungování klubů, způsobů získávání financí a názory na florbal jako profesionální sport, byly zjištěny metodou dotazování, její technikou rozhovorem s manažery, předsedy, prezidenty, sekretáři a účetní vybraných florbalových klubů.

Florbal je mladým sportem, který se těší velké oblíbenosti a každoročně se posunuje blíž tradičním sportům na mezinárodní scéně. V dubnu 2011 ho Mezinárodní olympijský výbor zařadil mezi olympijské sporty, avšak nyní florbal čeká dlouhá cesta a hodně práce, aby se zařadil do hlavního olympijského programu v roce 2020.

Cíle práce bylo dosaženo a samotným zpracováním jsem získala nejen teoretický, ale také praktický přehled z oblasti financování florbalových klubů. Jsem potěšena, že jako hráčka florbalu jsem mohla na tento sport nahlédnout zcela z jiného úhlu pohledu a doufám, že získané poznatky z této práce budou přínosem i pro samotné florbalové kluby.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

1. ČÁSLAVOVÁ, E. *Management sportu*. 1. vyd. Praha: East West Publishing Company a East Publishing, 2000. 172 s. ISBN 80-7219-010-5.
2. DLUHOŠOVÁ, D. *Finanční řízení a rozhodování podniku*. 2. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2008. 192 s. ISBN 978-80-86929-44-6.
3. DURDOVÁ, I. *Vybrané kapitoly ze sociologie tělesné kultury*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 1999. 60 s. ISBN 80-7078-691-4.
4. DURDOVÁ, I. *Sportovní management*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2002. 122 s. ISBN 80-248-0130-2.
5. DURDOVÁ, I. *Základní aspekty sportovního marketingu*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2005. 88 s. ISBN 80-248-0827-7.
6. KOONTZ, H; WEIHRICH, H. *Management*. 11. vyd. Praha: East Publishing, s.r.o., 1998. 659 s. ISBN 80-7219-014-8.
7. KOTLER, P; AMSTRONG, G. *Marketing*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2004. 856 s. ISBN 80-85970-14-7.
8. NOVOTNÝ, J; a kolektiv. *Ekonomika sportu*. 2. vyd. Praha: VŠE, 2009. 120 s. ISBN 78-80-245-1521-2.
9. PACUT, M; KOSÍK, M. *Dějiny sportovních her*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2009. 162 s. ISBN 978-80-248-2002-6.
10. PACUT, M; KOSÍK, M. *Organizace sportu*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – TU Ostrava, 2009. 86 s. ISBN 978-80-248-2017-0.

11. SKRUŽNÝ, Z; a kolektiv. *Florbal: technika, trénink, pravidla hry*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, s.r.o., 2005. 115 s. ISBN 80-247-0383-1.
12. ŠIMAN, J; PETERA, P. *Financování podnikatelských subjektů*. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010, 192 s. ISBN 978-80-7400-117-8.
13. VALACH, J. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 1. vyd. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2001. 447 s. ISBN 80-86119-38-6.
14. ZLATNÍK, D; a kolektiv. *Florbal: učebnice pro trenéry*. 1. vyd. Praha: Česká obec sokolská, 2001. 64 s. ISBN 80-86402-03-7.

Tištěná periodika:

15. RAMBOUSEK, T. Peníze a Florbal. *Florbal.cz magazín florbalového serveru*, 2010, s. 56-57.

Zákony:

16. ZÁKON č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších předpisů.
17. ZÁKON č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje:

18. Internetové stránky FBC Vikings Kopřivnice. [online]. [cit. 2011-03-09]. Dostupný na WWW: <<http://www.vikings.cz>>.
19. Internetové stránky Torpeda Havířov. [online]. [cit. 2011-03-15]. Dostupný na WWW: <<http://www.torpedohavirov.cz>>.
20. Internetové stránky FBC Ostrava. [online]. [cit. 2001-03-22]. Dostupný na WWW: <<http://www.fbcostrava.cz>>.
21. Internetové stránky České florbalové unie. [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupný na WWW: <<http://www.cfbu.cz>>.

22. Internetové stránky Českého svazu tělesné výchovy. [online]. [cit.2011-03-11]. Dostupný na WWW: <<http://www.cstv.cz>>.

23. PAVLÍK, B. Ministři odstříhnou ČSTV, dotace půjdou přímo svazům. *Aktuálně.cz*. [online]. 2011-01-20 [cit. 2011-01-30]. Dostupný na WWW: <<http://www.aktualne.centru.cz/domaci/politika/clanek.phtml?id=688738>>.

Ostatní zdroje:

24. Interní materiály klubů FBC Vikings Kopřivnice, Torpedo Havířov, FBC Ostrava.

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

ČR	Česká republika
TJ	Tělovýchovná jednota
SK	Sportovní klub
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy
MS	Mistrovství světa
ME	Mistrovství Evropy
IFF	Mezinárodní florbalová federace
GAISF	General Association of International Sports Federations
ČFbU	Česká florbalová unie
OH	Olympijské hry
FBC	Florbalový club
SH	Sportovní hala
EU	Evropská Unie
IČ	Identifikační číslo
DIČ	Daňové identifikační číslo
VŠE	Vysoká škola ekonomická
VOŠ	Vyšší odborná škola
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
a.s.	Akciová společnost
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....